

MAGYAR PÉNZÜGY

politikai, pénzügyi, közszociális, részvénytársulati, biztosítási, nagyipari és kereskedelmi közlöny
Megjelenik hetenként, a „Sorsolási Értesítő” rendes melléklettel együtt
Alapította KORMOS ALFRÉD 1881-ben

Megjelenik minden szerdán
ELŐFIZETÉSI DIJ: SORSOLÁSI ÉRTESELTŐ-vel együtt:
NEGYEDÉVRE 8 PENGŐ, FÉLÉVRE 15 P., EGÉSZ ÉVRE 30 P.
MAGYAR KIRÁLYI POSTATAKARÉKPÉ NZTÁRI SZÁMLA 450.853

Főszerkesztő
KORMOS GYULA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, V., SAS-U. 13
TELEFON: KIADÓHIVATAL 252-52. — SZERKESZTŐSÉG 223-99
SÜRGÖNYCÍM: APOLLO, SAS-UTCA 13.

Olvásóinkhoz

A Magyar Pénzügy kiadói jogát ettől a számtól kezdve Fodor Miklós, a Magyar Pénzügy felelős szerkesztője vette át. Ezzel az aktussal meg is kezdődtek a Magyar Pénzügy átszervezésének munkái. Ez az átszervezés azt jelenti, hogy a Magyar Pénzügy a jövőben az eddiginél még fokozottabb erővel és odaadással szolgálja, minden megtorpanás nélkül, a magyar pénzügyi és gazdasági élet nagy célkitűzéseit. Ebben a munkában kérjük továbbra is a közönség szeretetét és támogatását, amelyet a legnagyobb igyekezettel és a legteljesebb hirszolgálatlal igyekezünk kiérdemelni.

Tisztelettel jelentjük azt is, hogy a Magyar Pénzügy számára mindennemű átutalást az 450.853 számú m. kir. postatakarékpénztári csekk számlán kell eszközölni. Tisztelettel kérjük, hogy a befizetéseket jövőben postatakarékpénztári úton csak ezen a számlán méltóztassanak eszközölni.

Figyelő

A költségvetés tétő alát jutott s be kell vallanunk: a képviselőház lagymatag vitája után a felsőház hozzászólása az államháztartás és a gazdasági élet nagy problémáit már a nagyvonalúság benyomását tette. Bizonyos, hogy a szakemberek sokkal többet jelentenek a tettek. De az is bizonyos, hogy a felsőház vitája már nem merült el a lokális érdekek hangzatosításában, hanem az egész állam-pénzügyi élet mélységeibe merült el. Ebben a vitában kifejeződtek a feladatok: a kormányprogramok és az ellenzéki kritikák egyformán megjelölték a magyar jövő útját.

*

A hadikölcsönhasse a tőzsdén azt mutatja, hogy az emberek még mindig bíznak a hadikölcsön valorizációjában, mint ahogy a magunk jövődjéről való lemondást jelentené, ha ebben nem tudna bízni a társadalom. Meggyőződésünk, hogy ezt a kérdést belátható időn belül rendeznie kell az államnak, nem is annyira a hadikölcsöntulajdonosok, mint az állam érdekében. Megmondottuk: a jótékony, a karitatív kárpótlás gondolata a gyakorlatban csődöt fog mondani. Azt is megmondottuk: ki kell húzni a tüskét, mert a seb nem gyógyul be, ha irt is kennek rá. A karitatív valorizáció csak felszínes kezelés volt, eredmény nélkül. A valorizációnak kell jönnie!

*

Sergrave órnagy háromszázharminc kilométert tett meg márautójával, a re-

Nem szabad kishitűnek lenni!

A magyar gazdasági élet jövőjét nem lehet bizalmatlansággal nézni

A wim ipegi, a csikágói és a detroit-i raktárházakban millió és millió métermázs buza várja az elszállítását. A La-Plata-államokban a termés elegendő volna a jövő évi szükséglet fedezésére is. Csikágóban néhány nappal ezelőtt a legnagyobb bankházak egyike beszüntette fizetéseit. Buenos-Ayresben most számoltatnak fel egy bankot, amely főleg földeladási és parcelázási üzletekkel foglalkozott és amelynek üzleti koncepcióját felborította a világpiacon helyzete. Szerke Európában, de a többi világrészekben is pattanásig feszültek a gazdasági erőket egybefogó kötelékek.

Vajjon van-e valaki, aki ezekből a jelenségekből azt következtetné, hogy nem lehet bizakodni az Egyesült-Államok gazdasági jövődjében vagy aki azt hinné, hogy Argentína pénzügyi élete össze fog omlni? Vajjon van-e valaki, aki ne tudná, hogy a gazdasági életben nemcsak eredmények vannak, nemcsak sikerek és nem csupán lehetőségek, hanem összeomlások, tévedések és zavarok is? Ha a világ gazdasági rendje olyan egyenletesen működne, mint ahogy egy időre egy finom kronométert szabályozni lehet, akkor nem lenne szükség sem nagyszabású pénzügyi tehetségekre, sem fantáziára, sem alkotásokra. A gépezet megindulna és szabatosan járna.

Amikor az inflációs idők után Magyarország gazdasági helyzete bizonyos viszonylagosan nyugalmi állapotba jutott, akkor az átmeneti idők viharában alapos volt a földindulás és ezzel járó pusztulás. Rengeteg bank és vállalkozás semmisült meg, legtöbbje olyan, amely az infláció ingatag híarósában nem is colópókra, csak zombókra épült. Akkor, a gazdasági helyzet nagy átmenetében, ezeket a bajokat, összeomlásokat és pusztulásokat mindenki természetesen látta s az egész gazdasági közvélemény — ma már elmondhatjuk — végeredményében bizonyos közömbösséggel tért napirendre a dolgok fölött. Ahogy a látszólagos nyugalmi állapot beállott, a tömeghangulat bizonyos ellenkező végtelbe csapott át: tökéletesen biztosnak érezte az egész gazdasági élet talaját és szinte azt látszott hinni, hogy sem viharok, sem orkánok, de még csak szélfordulások sem jöhetnek.

Nem mondjuk egy pillanatra sem, hogy azok, akik világosan látták nemcsak az országot, de az egész világ pénzügyi és gazdasági konstrukciójának nyughatatlan helyzetét, osztották volna a tömeghangulatnak ezt az érzését. A tömegek azonban arra rendezkedtek

be, hogy most már a gazdasági munkának csak fölfelé ívelő tendenciája lehet. Valljuk be: mindazok a kifogások, amelyek az államháztartás adópolitikájával szemben megnyilvánultak, ezen az érzésen alapultak. Ahogy a pénz stabilizálódott, az emberek a pénzügyi és gazdasági viszonyokat a békeidők hangulatához, módszereihez és adottságaihoz akarták, illetőleg szerették volna hasonlítani, vagy még inkább hozzáalkalmazni. Feledték, hogy sem az államháztartásban, sem a magángazdálkodás semmilyen területén a békeidők gazdasági viszonyai nem térhetnek vissza azért, mert világszerte még csak a katonai hadviselés szünt meg,

a nagy gazdasági háború azonban a maga irtózatos erőfeszítéseivel egyformán folyik.

A technika egyszerű fejlődése, valamint az egyes világrészek gazdasági erejében történt eltolódások új helyzeteket teremtettek és ezekben az új alakulásokban és új tényekben még nem állott be olyan egyensúly, amely a legkisebb nyugalmat vagy megbízhatóságot is jelentené.

A világ gazdasági termelési állapotának tökéletes egyensúlytalanítása Amerika felé, az ipari és közlekedési viszonyok hatalmas átalakulása nem mehetett a háború után olyan szabatos és egyenletes tempóban végbe, hogy ahhoz a gazdasági erők bárhol is hozzá tudtak volna alkalmazkodni.

Legkevésbé történhetett volna ez meg talán Magyarországon, amelynek nemcsak belső gazdasági rendjét, hanem egész egységes állami konstrukcióját rombolták össze az utolsó másfél évtized eseményei.

Természetes, hogy ebben a viharban és ebben a kuszáltságban sem a mezőgazdaságnak, sem pedig a magyar iparnak nem következhetett el sem nyugalmi állapot, sem biztonsága. A kereskedelem, amely a mezőgazdasági és az ipar közvetítő szerve, hasonlóképpen nem juthatott nyugalmi állapotba, hiszen a tényezők, amelyeken élete fölépült, maguk sem lehetnek reálisak. A hiteléletben és az egész gazdasági élet termelésének és eladásában ugyanezek a zavaró erők teszik lehetetlenné, hogy — amit a tömeghangulat szeretne — a békekorszak viszonyai érvényesüljenek.

Az emberek mindezt tudják, mindezt érzik és mindehhez tudják még azt is, hogy a gazdasági viszonyokat erősen befolyásolják azok a szociális viszonyok is, amelyeket a társadalom nagy

rétégeinek új elhelyezkedési törekvései vagy sokszor sikertelenségei is mind nehezebbé tesznek. Mégis: hiába tudják és érzik azt az emberek, a tömeghangulat mégis göröcsösen ragaszkodik a maga elképzeléséhez és reményeire. Ez okozza azután, hogy bizonyos természetszerű jelenségek megdöbbentő hatást tesznek a tömegekre.

Amikor az emberek a maguk hitében és elgondolásában bizonyos nyugalmi állapotra szeretnének berendezkedni, akkor a legelső ellenhatás nemcsak megzavarja őket, hanem mindjárt az ellenkező végtelbe is hajtja. Az utolsó hetek gazdasági eseményei ezért tettek a tömegekre olyan hatást, hogy a megnyugvás és a bizalom érzését egyszerre csak a legnagyobb mérvű idegesség, bizalmatlanság és nyugtalanság váltotta fel. Egy magánbankház összeomlása, egy bank fizetési nehézségei, amelyeket a termelési viszonyok okoztak, egy kisebb bank megtorpanása, néhány ipari vállalkozás nehézsége, mindezek mellett pedig a buza árzuhanása egyszerre a lelkekben a pesszimizmus érzését ébresztették fel.

Helyi megrázkódtatásokat mindjárt földrengésnek próbáltak magyarázni

és egyszerre indult meg többfelől az ostrom a mezőgazdaság termelési rendje, de ugyanekkor az iparfejlesztés törekvései ellen is. Máról holnapra szeretnék átalakítani a mezőgazdasági termelést, máról holnapra szeretnék az ipart megfosztani a vámvédelemtől és a maga sorsára bízni s máról holnapra szeretnék ugyanekkor megoldani a hitelproblémákat is.

Am ugyanekkor, amikor ez történik és amikor éppen a pesszimizmus valósággal átalakító munkát követel, a tömeghangulatban tulságosan erős kapott a bizalmatlanság, amelyet a rosszakaratú spekuláció a maga eszközeivel mindenkor kihasználni szeret. Az álhíreszteléseknek soha olyan talaja nem volt, mint most. Egyszerre csak mindenki bizalmatlan lett mindenki iránt és mert ez a hangulat nem akart megelégedni a szörványos jelenségekkel, mindjárt tömegáldozatokat követelt a maga számára. A legnagyobb ipari és gazdasági vállalkozások ellen így indult meg az álhadjárat, amely ugyan ma már szűnőben van, de amelynek újabb felbukkanása azért lehetséges. Miután egyetlen tönkrementek, a tömeghangulat most már abban szeretett volna kéjelegni, ha most azután mindenki tönkremegy.

pülógép még gyorsabban közlekedik, de a gazdasági hatások utja sokkal lassabb, mint azt a merész fantázia hinné. Sokan vélték, hogy a német jövőteli szakértők megállapodásai már rögtönös enyhülést jelentenek a nemzetközi pénzpiacra. Mi történt ezzel szemben? Újabb feszültség

állott be, mert természetszerűleg a várakozás után a hitelügyek hirtelen nőttek fel és mert az is bizonyos, hogy még legalább egy esztendőbe telik be, amíg a jövőteli megállapodások eredményei gyakorlatilag érezhetőek lesznek a világ pénzpiacain. Ne higgye senki, hogy

hosszu betegség után, amilyenben az egész világ pénzügyi élete színlődik, egy-kettőre elmúlik a lázas állapot és helyreállanak a békeviszonyok. Sok viz elfolyik addig a Dunán, azaz jobban szólva, sok könny elfolyik addig az életküzdelmek tengerén.

Minden gazdasági tényezőnek az a legfőbb kötelessége, hogy ezt a kishitűséget, ezt a bizalmatlanságot és a nyugtalanságot ezt az érzést az egész gazdasági közvéleményből tökéletesen kiirtsa.

A legnagyobb katasztrófát jelentené az ország számára, ha a tények és a valóságok helyett a hangulatok és a vélekedések irányítanák a gazdasági szellemet. Azért, mert lázas megbetegedések történnének, még nem lehet mindenkor járványra következtetni, viszont nincs olyan egészséges társadalom, amelyben ne volnának szerzetek, amelyeket a kóros bacillus ki tud kezdeni. De viszont

a magyar gazdasági élet helyzete ma általában nem rosszabb, mint a világ bármely más, hasonló körülmények között élő államának gazdasági szervezete.

Ha azt hiszi valaki, hogy itt Magyarországon lehetséges csak legelőször a békekorszak gazdasági helyzetét helyreállítani, akkor föltötte eselődik. De nincs okunk hinni és nincs okunk kételkedni abban, hogy a világgazdasági viszonyok általános kiegyensúlyozottsága né jelentené majd számunkra is azt, hogy megfelelő gazdasági rendet tudjunk a magunk számára teremteni. Nem lehetetlen, hogy amíg ez elkövetkezik, lesznek még zavarok, lesznek még bajok, lesznek még eltolódások, de ezek mindenkor megvoltak és mindenütt megvannak.

A gazdasági életben örökösök az eltolódások, hiszen ha ez nem lenne, akkor megmerevedne az egész gazdasági élet, soha új vállalkozások, új törekvések, új emberek nem jelentkezhetnének. Azért, mert viharban vagy szélben lehullanak a falevelek, még nem kell hinni, hogy maga a fa törzse is elpusztul és attól sem kell félni, hogy ha egy ág leszakad, mindjárt elkorhad az egész szervezet. A lejtő ágakat összeszedik a rőzsegűjűtők, az elhullott leveleket eltemeti az idő és új faágak, friss hajtások nőnek a régi törzsből mert az élet nem áll meg és mert az élet — ez a természet nagy igazsága — élni is akar.

Az állami letéteket a postatakarék kezeli

Budapestben az állami értéktételeknek a magyar királyi központi állampénztár által való kezelése 1929 július 1-től kezdve megszűnik. Ettől az időponttól kezdve Budapestben az állami értéktételek kezelését teendőket a magyar királyi postatakarékpénztár fogja végezni. Bányapénzek, óvadékok s általában az összes állami kezelést igénylő letétek ez év július 1-től Budapestben csak a magyar királyi postatakarékpénztárnál helyezhetők el. A m. kir. központi állampénztárnál korábban elhelyezett letéteket a letéző felek részére való szolgáltatása is ezentúl a postatakarékpénztárnál történik. A vármegyei, gyámpénztári és bírói letéteket Budapestben továbbra is a budapestvidéki magy. kir. adóhivatal letéti kirendeltsége (V. Alkotmány-utca, Törvényszéki palota) kezeli.

Lanston Monotype Corporation Limited cég, Londonban,

mint a 87966. számú „Betűöntő- és szedőgép” című, továbbá a 88044. sz. „Berendezés a spáciumlemezek betűöntő és szedőgépekben való beállítására” című, a 88045. sz. „Választószervezet betűöntő- és szedőgépekhez, vagy más effélékhez” című és a 88046. sz. „Berendezés nyomóközeg átszivárgásának megakadályozására” c. magyar szabadalmak tulajdonosa, ezen szabadalmainak gyakorlatbavétele céljából belföldi gyárossal vagy más érdeklődőkkel összeköttetést keres. Szabadalmait eladja, vagy gyártási engedélyeket ad. Bőv. bb felvilágosítással szolgál.

László Artúr hites szabadalmi ügyvivő, Budapest, V., Akadémia-utca 14. Telefon: Aut. 234-13. 79

A mezőgazdasági hitel válsága

Irta: Gál Miksa.

az Angol-magyar bank szegedi fiókjának igazgatója

A Statisztikai Szemle mult és novemberi számában megjelent és a magyar földbirtokra nehezedő jelzatos terhek ismertetésével foglalkozó részletezés kapcsán a mezőgazdasági válságáról írtam és kimutatni iparkodtam, hogy a statisztika általánosságban ismertetett kis terheléssel szemben a magyar földbirtokra máris nagy, majdnem elviselhetetlen terhelés nehezedik. A Statisztikai Szemle most megjelent májusi száma, az időközben konstans újabb terhek figyelembevételével már maga állapítja meg azt, hogy szédületes iramban rohan mezőgazdaságunk a túlterhelés lejtőjén és máris túlszárnyalta a békebeli határt. Emellett még mindig csak átlagos terhelésről beszél, amidőn tehát a kiszámításnál a tehermentes birtokokat a terheltekhez hozzáadja. Ilyen önbecsapás utján keletkezett kiszámításal lehet csak megállapítani azt, hogy a december végén fennállott terhek az összingatlanok vételmézt 785 pengős átlagértékének 9.6%-ára rúgnak a júniusi 8.2%-ával szemben. Az átlagértékelés talán megfelelő, de nem az átlagterhelés. Ismétlem azt, amit a multkor mondtam, hogy a kimutatott 9.6%-os, vagyis kerekén 10%-ot véve, tehát 78 pengős átlagterhelés szemben nem volna ok az aggodalomra. De igenis van ott, ahol ez a terhelés a holdankénti 1000 pengőt is eléri, sőt túlhaladja. Ismétlem azt is, hogy hátas feladatot végezne a statisztikai hivatal, ha a terhelés kiszámításánál kizárólag a terhelteket venné alapul, mert akkor tőrőn csak valójában szemlénk el mezőgazdaságunk túlterheltségének világos képe. Addig, amíg kormányzatunk 78 pengős terheléssel számol, nem fogja okát látni és vélni a drasztikus eszközökkel való beavatkozásra. Ha azonban látni fogja a 600 pengőtől 1200 pengőig is terjedő terhelést, kiszámítani fogja, hogy ezen terhek kamatszolgáltatása mibe kerül és megállapítja majd, hogy a köz- és kamatterhelés elbírása a mai gazdasági rendszer mellett lehetetlen és ezen az uton való továbbhaladás csak a tönköt, mezőgazdaságunk esődjét jelenti.

Itt tehát céltudatosan és gyorsan kell cselekedni, mert különben az egész ország ma-holnap árverési csarnok lesz, ahol birtokokat, birtokokat, birtokokat, anélkül, hogy — a hitelezőkön kívül — vevőre akadna. Vagy talán tétlenül nézzük majd, hogy a birtokos osztályból minestelen napszámok, legjobb esetben felesgazdák keletkezzenek, a birtokok gazdái pedig esetleg idegenek legyenek? Akie a föld, azé az ország!

Nem; a statisztikai átlagterhelés kimutatására alapított nyugalom vétkes és végzetes lehet! De e helyen még másra is rámutatunk.

A multévi termésbőség két irányban okozott katasztrófát. Az egyik a földárak hihetetlen felszökésében jelentkezett, a másik az áruk teaurálásában. Az emberek ahelyett, hogy eladtak volna s az árakból tartozásaik kamatait, vagy a tőkére fizettek volna, a kamatok és közterhek megfizetésére újabb kölcsönökre verték magukat, viszont a bő termés hozam láttára a földért hihetetlen árakat kínáltak. Közben a termés ára leesett a sárka földig, ezzel szemben pedig a pénz kamata óriási módon emelkedett, úgy hogy minden számadás halomra dőlt. Az újabb kamatra szükséges pénz már csak zöld gabona ellenében állott rendelkezésre, akkor, amikor a magtárak még duzzadtak a régi készletektől. S a gabona ára tovább esett.

Eddig még csak ment valahogy, mert a kamata és az adókra is új terhek kontraháltak. De most annak is vége. Pénzintézetek megso-

kalták a felfelé ivelő terhelési karriert. Nem lehet már új pénzt kapni, mert annak dacára, hogy a statisztika 78 pengős átlagterhelést mutat, hitelintézetek nagyon helyesen úgy látják, hogy a terhelések talán már eddig is túlmentek a határon. Pénzt tehát már nem lehet oly könnyen kapni. Sőt avval a gondolattal foglalkoznak, hogy az ideai terméseredményből tőketörlesztést kérjenek be hitelintézetek. Tiszteletreméltó és böles előrelátásra vall pénzintézetek azon felfogása, hogy gazdáinkat törlesztésre kell szoktatni és szorítani. Mert

az az egyszerű kényszerítő tény, hogy fizetni, törleszteni kell, gazdáinkat a mobilizálásra és nem a teaurálásra készítette és az ingatlanok árfehlajtásának is gátat emelt volna. Csak hogy más a mult és más az ideai év. Mult évben gazdáinkat még kevesebb terhelés nyomta, a világ- és főleg a pénzpiac más volt. Kölcsönökkel ostromolták gazdáinkat s a hosszú lejáratuakban is lehetett válogatni. Ma a nagyobb terhelés mellett elűntek a külföldi ajánlatok és a hitelt nyújtó pénzintézetekből beszédni akaró bankok lettek, a termésnek pedig nincsen ára. Minden elismerést megérdemelnek bankjaink, hogy a mostani állásfoglalásukkal a gazdákat az értékesítésre akarják szorítani. De vajon alkalmas-e erre épp a mostani idő? Nem-e fognak akkor, ha álláspontjuknál kitartanak, sokkal többet rombolni, semhogy gondolják? Mert ha ára volna valaminek s azt látnák, hogy a gazda jobb ár elérése érdekében tartja vissza holmiját, akkor indokolt volna a kényszer alkalmazása. De nem úgy áll a dolog. Sem pénz nincs, sem ár nincs. A gazda a maga konzervatívizmussal és a maga földhöz való ragaszkodásával nem látja be a hitelintézetek intenciójának tiszteltreméltóságát és bölességét, hanem azt látja, hogy a mindig nyitott pénztárak bezárultak, így tehát azt véli, hogy a város rá akarja vetni magát a falura, hogy azt megfojtsa. Azért kell a teendő lépés felől gondolkodni.

Kétségtelen, hogy válságban vagyunk. De ilyenkor össze kell állni, megbeszélni, megtárgyalni, megfontolni azt, hogy mi a teendő. Nem-e mélyítjük jobban ki a válságot avval, ha ilyen időben szorítjuk meg az adókat, avagy nem-e helyesebb a kihelyezések leépítésével várni a gazdasági helyzet feljavulásáig.

A mai terményárak még a befektetést sem fedezik; feleslegekről, amelyek kölcsöntartozások csökkentésére volnának felhasználhatók, beszélni sem lehet, sőt a gazdasági rendszer átalakulása is sok pénzbe kerül majd. Ilyen nehéz időben tehát inkább a gazdák oldala mellé kellene állni, jogos igények kielégítésére továbbra is vállalkozni és segíteni őket addig, amíg a nehézségek áthidalhattak.

Azután, de csak akkor lehet, szabad és kell erőteljes leépítésre gondolni. Mi pénzintézetek a gazdák barátai vagyunk, ok a mi biztos kihelyezéseink szenvedő alanyai. Egymásra vagyunk mi utalva, egyek a mi értékeink. Ma tehát várni kell és nem szabad a válságot még kimélyíteni, vagy mondjuk a lapangó betegséget akuttá tenni.

Maga a mezőgazdasági hitel nyújtása nem nagy dolog. A gazda mindig használhat pénzt, pláne, ha kínálják s ha nem drága s főleg a háború óta amióta ugyanis kevesebbet produkál, de többet költ, mert nagyobbak az igényei. Szóval a kihelyezés nem nagy mesterség, ennél sokkal nagyobb az, nehéz idők közepette a fejet el nem veszíteni.

Mérlegkészítést, óras- vagy ténapós szákszerűen, pontosan, jutányosan elkészít: Klein Andor VII., Akacta-u. 51. I. em. 14. 14

Ebédülőbutor

Komplett, csillár, függönyök, faragott fotelek, festmény, valódi Kobalt service 12 személyes, perzsaszőnyegek, privátbank elköltözés miatt eladó. Megtekinthető a délelőtti órákban. V., Géza-u. 3. sz. 2 263

Fehér lakkozott „Curtos”

egyszemélyes komplett háló, áll: ágy, éjjeliszekrény, toalette, ctusk, és háromosztatu szekrényből, majdnem új állapotban, igen olcsón eladó. — Tel.: Automata 861—65. 24

Üzletbérbeadás

IX., Szvetenay-u. 7. szám sarok helyi földszintjén nagy üzlethelyiség bérbeadásra, kedvező feltételek mellett, azonnal bérbeadó. Megbízott dr. Kussbach Ferenc ügyvéd, Budapest IV., Kaplony-utca 9. 265

Nyugalmazott százados

bankpraxissal állást vállal vidéki pénzintézetnél. Levelek: Banke Antal Kispst Jókai-utca 87. címre intézendők. 32

Vidéki városbeli, vagyonos bankvezető **nősülne**, esetleg benősülne, megfelelő hozománnyal uri családba, vallásra tekintet nélkül. Megfelelő ajánlatokat a kiadóhivatal „Bankvezető” jelígre továbbít. 75

Pénzintézetekhez helyettesítésre, irattartásra, telekkönyvi ügyek revideálására és rendezésére ajánkozik 30 évi bankpraxissal bíró, veze ési, könyvelési és telekkönyvi ügyekben perfect, volt **bankigazgató**.

1. referenciákkal ideiglenes avagy állandó minőségben. 59

Ajánlatok „Sokoldalú” jelígre kiadoba.

30 évvel nyugdíjazott

Máv. tisztviselő, kinek 240 P havi nyugdíre, 400 P lakbére, saját háza és 11. oszt. arékes igazolványa van, megfelelő

bizalmi állást keres,

mindennemű vidéki üzleti megbízást elfállal. Cim a kiadoba rendeltetéssel. 78.

Hosszú bank és iparvállalati gyakorlattal bíró vidéki

takarékpénztári igazgató

állását változtatná. Alaptőke-emelésben részt vesz. Megkereséseket „T Ö K E R Ő S” jelígre a kiadoba kér. 65

Vidéki takarékpénztár keres azonnali belépésre, gyors és gépirásban perfect

tisztviselőnt,

kinek már van némi bankpraxisa. Mérlegképes előnyben. Saját kézzel irt pályázatokat, melyben az eddigi működés, fizetési igények, esetleg bizonyítvány másolatok is esatolandók. „Takarékpénztár” jelíge alatt e lap kiadóhivatalába küldendők. 68

Pályázati hirdetmény.

Kenderes Községi Takarékpénztárnál a könyvelő állás szeptember elsején lemondás folytán megüresedik.

Az állás jövedelme: az állami rendszerű alkalmazottak X. fizetési osztályának 3. fokozatával kezdődő és eltöltött szolgálati idejének arányában a VII. fizetési osztály első fokozatával végződő törzsfizetés, ezenkívül családi pótlék, lakbér, végül a tiszta jövedelemnek 4 százaléka.

Akik ezen állást elnyerni óhajtják, azok pályázati kérvényeiket könyvelői képesítésüket igazoló okmányának közzegzői hiteles másolatával, ugyszintén eddigi szolgálataikat igazoló okmányaik, szolgálati helyük hatósága által kiadott erkölcsi bizonyítványaikkal felszerelve folyó év június 15. napjáig alulírotthoz annyalval inkább adják be, mert a később érkező kérvények figyelembe vételül nem fognak.

Kenderes, 1929 május hó 9. 70 Kiss László, elnök.

Lapunk ugy Budapestben mint vidéken és a pályaudvarokon az IBUSZ újságpavilonjaiban kapható!

A pénzügyminiszter legutóbbi felsőházi beszédéhez

(B. G.) A költségvetés felsőházi tárgyalása alkalmával a kormányt számos oldalról erős ostrom alá fogták. A pénzügyminiszter szerdán válaszolt a felszólalásokra. Az alábbiakban eszünk a beszédnek egy részletével kívánunk foglalkozni. Hangsúlyozta a miniszter, hogy az elhangzott felszólalásokban több irányban nélkülözött a konkrét javaslatokat. Felsorolta Wekerle Sándor azokat az enyhítéseket, amelyek az utóbbi időben az adózás vonatkozásában történtek. Rámutatott arra, hogy a kormány, illetve a törvényhozás leszállította a földadót és a házadót, mérsékelte a késedelmi kamatokat, a fényüzési adónál több tételnél csökkentette az adóterhet és mentesítéseket is rendelt el. Az állatforgalmi adót megszüntette. Az általános forgalmi adónál az átalányozást kiterjesztette. Azután óva intette a felsőházat, hogy az adócsökkentések tekintetében ne kergessék bele a kormányt túlságosan gyors tempóba. E tekintetben igen óvatosan kell eljárni, szünetet kell tartani addig, amíg az eddig történt rendelkezések hatása szabatosan elbírálható lesz. Tovább majd csak akkor mehetünk, ha ezt az államháztartás helyzete meg fogja engedni.

A pénzügyminiszter nyilatkozatához mindenekelőtt tárgyilagosan megállapítjuk, hogy a felsorolt adócsökkentések, illetve adóenyhítések több relációban tényleg igen számottevők voltak, mindazonáltal

azoknak pénzügyi effektusa nagyjában máris megítélhető

és egyáltalában nem kell attól tartani, hogy a már eddig történt s a miniszter beszédében felsorolt enyhítések útján állanak azok, hogy egyik-másik vonatkozásban a közteherviselés terén már a közel jövőben további enyhítő jellegű intézkedések történjenek. Hiszen például az, hogy mit jelent a földadó leszállítása, szám szerint pontosan megállapítható. A házadó kulcsainak mérséklését már eleve egyensúlyozta a nyers bérjövdelem fokozatos emelkedése. Az állatforgalmi adó ugyan formálisan megszünt, illetve megszünt, azonban a kincstár az állatforgalmi adó címén az eddigi költségvetésekben szerepelt összegeket nem veszíti el teljesen, mert hiszen az adóbevétel jelentékeny része mégis a kincstár kezébe kerül a hus forgalmi adójának emelkedése folytán. Hogy a fényüzési adónál történt egyes rendelkezések nem túlságosan csökkenthetik a kincstárnak ebből a forrásból folyó eddigi bevételeit, tanúsítja az, hogy az 1929—30-iki költségvetésben a fényüzési adók hozama 9 millió után 10 millió pengőben van beállítva.

Hivatkozott a miniszter arra is, hogy az általános forgalmi adónál az általános rendszert kiterjesztették. — Ámde, sajnos, az ezirányban felhangzó számos panasz arról szól, hogy az általános forgalmi adónál ott, ahol a forgalom méreteinél fogva aránylag magasabb összegű átalányokról van szó, úgy állapítják meg, hogy az adózó felek nagy része az átalányozás folytán még nagyobb adóterhet visel, mint hogyha a forgalmi adót tételes feljegyzés alapján róna le. Az általános megállapításánál ugyanis az adóhatóságok rendszerint abból indulnak ki, hogy megállapítják az illető adózó fél raktárának értékét és az évi forgalmat úgy becsülik fel, hogy a fél a raktáron levő értékeket egy éven át hányszor forgatja meg. Ennél a becsülésnél azonban igen gyakran nagy túlságokba esnek. Végeredményben, úgy hisszük, sikerült az előzőekben kimutatnunk, hogy a pénzügyminiszter ur abbéli

aggályai, hogy az adókönyvitések terén történt eddigi rendelkezések lényeges akadályt szolgáltatnak annak, hogy hosszabb szünet betartása nélkül ez irányban tovább haladjunk,

nagymértékben tulzottak.

Mi például nem látjuk semmi akadályt annak, hogy a gyümölcsözés végett elhelyezett betétek után ezidőszáig még szedett

5%-os kamatilleték töröltessék.

Ezzel a kincstár olyan minimálisan csekély jövedelemről mondana le, hogy ez az intézkedés még az 1929—30-iki költségvetési év közben is megtörténhetné. Ezt úgy gondoljuk, hogy a képviselőháznak októberben való összeülése után a kormány rövid törvényjavaslatot terjesztene a ház elé, amely kimondaná, hogy a betétek után szedett kamatilleték 1929. december 31-ével a belföldi betétek után is megszűnik.

Olyan sok szó esik a takarékoság fejlesztésének, a belföldi tőkeképződés szükségességének fejlesztéséről, hogy igazán csodálni lehet azt, hogy még mindig nem került sorra a betétek után járó kamatilleték eltörlése, ami

pedig nyilvánvalóan számottevően mozdítaná elő a takarékoskodásra való hajlandóságot.

Az adózásról szólva, nem hagyhatjuk említetlenül, hogy a gazdasági életet sok tekintetben nemcsak a megfelelő adóenyhítések elmaradása nyomja, hanem az is, hogy a pénzügyminisztériumból kikerülő rendeletek némelykor nem számolnak egészen az adózó közönség jogos igényeivel.

A felhangzott kritikával szemben pedig a minisztérium nagy mértékben huzódzik attól, hogy Canningosába menjen.

Nagy energia arra fordításával kell ezt rendszerint kiküzdni, de sokszor minden erre irányuló akció sikertelen marad. Ezt látjuk például a be nem váltott váltók forgalmi adójának újabb szabályozásánál. Lépésről-lépésre módosítja, javítja a minisztérium az 1928. július 1-én ebben a kérdésben kiadott, de — mert végrehajthatatlannak mutatkozott, a papíron maradt rendeletét, de az érdekképviseleteknek legutóbb megküldött rendelettervezetében még mindig nem helyezkedik arra a lapunkban ismételt ajánlott állásponton, hogy a forgalmi adó vonatkozásában teljesen az árut szállító és az árut átvevő magánügynök minősítessék az, hogy az árut szállító kapta-e a váltót vagy nem, hogy a váltót tovább adta-e vagy nem stb. A forgalmi adó csak a tényleg megtörtént fizetések után legyen terhelendő.

Ismét megjelennek a félévi mérlegek

Első lesz a Kereskedelmi banké

A gazdasági életben és a tőzsdén többször felmerült az a kívánság, hogy azok az intézetek és vállalatok, amelyeknek részvényeit a budapesti tőzsdén jegyzik, időközönként üzletmenetükről tájékoztassák a nyilvánosságot. Ezt a mindenképpen helytálló elvi kérdést valósította meg a Takarékpénztárak és bankok egyesülete múlt évi határozatával, amikor a kötelekbe tartozó fővárosi pénzintézeteket arra kötelezte, hogy félévi mérlegeiket publikálják.

Értesülésünk szerint a jövő hónapban ugyancsak nyilvánosságra fogják hozni a TEBE-bankok június 30-ával lezárt mérlegeiket, még-

pedig sokkal rövidebb időn belül, mint az a múlt évben történt.

A gazdasági helyzet miatt az elmúlt fél évben a bankok csaknem kizárólag banküzlettel voltak kénytelenek foglalkozni, úgyhogy az üzlet fejlődése csak ezen a téren mondható jónak. A nemzetközi pénzügyi kedvezőtlen helyzete miatt a jelzálogüzlet aránylag szűk keretek között kultiválhatók, aminek egyik hátránya még az is volt, hogy a pénzügyi kormányzat a záloglevél központosítás tervéhez ragaszkodott.

Értesülésünk szerint félévi mérlegek közül legelőbb a Kereskedelmi bank mérlege fog megjelenni, amelyet nyomon követ az Angol—magyar bank.

Simán folyik a Földhitelbank ügyeinek rendezése

A tőzsdéi és gazdasági életben, ugyancsak a bankkörökben érdeklődéssel figyelik azokat az akciókat, amelyek arra irányulnak, hogy a Földhitelbank immobilizált helyzetéből kikerüljön. A folyamatban levő tárgyalások arra engednek következtetni, hogy valószínűleg megtárlják a kivezető utat és a Földhitelbank visszaérhet eredeti hivatásához, mert ez a bank igen nagy szolgáltatásokat tett a mezőgazdaságnak telepítési és parcellázási munkáival.

Értesülésünk szerint a Pénzügyi központ kiküldött revizorai előreláthatólag csak július 5-e körül készülhetnek el az intézet státuszával, azonban már most állandó tárgyalásokat folytat

Paupera Ferenc, az intézet elnöke vezérigazgatója részben az egyes minisztériumokkal, részben pedig több fővárosi bankkal, hogy a státusz végleges összeállításának idejére a kibontakozásra konkrét ter-
vet terjeszthessen elő.

Az eddigi tanácskozások során megállapítást nyert, hogy a mezőgazdaság mai helyzete miatt a Földhitelbank realizálható vagyontárgyai közül csak óvatosan és nagy körültekintéssel értékesíthet egyes objektumokat, azonban rengeteg van arra, hogy 4000 hold területű birtok megvételét stormirozhatja, valamint az intézet egy 10.000 holdas birtokát is értékesítheti. Ha ezek az ingatlanértékesítések megtörténhetnek, akkor az így befolyó összeget az intézet részint betétesei további kielégítésére, részint egyéb kötelezettségei teljesítésére fordítaná.

Az intézet kibontakozási lehetőségét megoldhatónak tartják pénzügyi körökben és amíg az értékesítési tárgyalások sikerre vezetnek, addig is a Pénzügyi központ folyósít nagyobb összegeket az intézet üzleteinek lebonyolítására.

A Pénzügyi központ kivül az immobilizáció miatt a Földhitelintézet

is készséggel állott a Földhitelbank rendelkezésére, hogy a nyugodt kibontakozást elősegítse. Meg kell azonban cáfolnunk azokat a híreket, amelyek arról szólnak, hogy a Földhitelbankot befuzionáltatnák a Földhitelintézetbe. Értesülésünk szerint ugyanis a tárgyalások folyamán a fuzió kérdése szóba sem került és a tárgyalások során az a cél vezette a Földhitelintézetet is, hogy a Földhitelbankot nehéz helyzetén segítsék.

Eppen így minden komoly alapot nélkülöznek azok a hírek is, hogy a Községi takarékpénztár a Földhitelbank fővárosi telkeiből vásárolt volna.

Ha a Földhitelbank a mobilizációhoz szükséges földeladást a kívánt nyugalommal le tudja bonyolítani, ami egyaránt érdeke a piacnak és a részvényeseknek, abban az esetben az elkerülhetetlen kisebb veszteségeken kívül az intézet megmarad eredeti céljainak és hivatásának megfelelő munkakörben.

Ami a tőzsdéi spekulációt illeti, itt nem az intézet vagyonkomplexumát veszik figyelembe, hanem felhasználják azt az előreláthatólag rövid ideig tartó intervallumot, amelyet az intézet vezetősége a mobilizáció sikeres lebonyolítására fordít.

A spekuláció rávelelte magát a hadikölcsönökre

A spekuláció alaposan kihasználta azokat a ma még mindenestre halvány reménységeket a hadikölcsönkötvények jobb valorizációja tekintetében, amelyek egyfelől azzal nyitnak, hogy a népjóléti minisztérium némileg enyhítette a karitatív fölértékelés feltételeit, másfelől pedig azzal, hogy Teleszky János a felsőházban a költségvetési vita folyamán tartott beszédében erősen sikraszállt a valorizáció érdekében.

A hadikölcsönök árfolyama néhány nap alatt közel hatvan százalékkal emelkedett.

Teleszky beszédének nemcsak a szónok általánosan elismert nagy tekintélye ad nyomós súlyt, hanem az is, hogy érvelését a felsőház konzervatív többsége állandó helyesléssel kísérte. Elsősorban ennek tulajdonítják, hogy hadikölcsönökben, amelyek huzamosabb ideje egészen el voltak hanyagolva, az utóbbi napokban jelentékeny üzlet fejlődött ki. A spekuláció élénk vételkedvet tanúsított, de azonkívül meglehetősen nagyarányú visszavásárlások is történtek.

Szinte magától értetődik, hogy a jobb vételkedv és a nagyobb számu üzletkötések a fontebb említett jelentékeny árfolyamemelkedéseket idézték elő.

A többi fixkamatotású értékekben nem volt számottevő üzlet, de azért az irányzat az egész vonalon barátságosabb lett.

A ma kialakult árfolyamok a következők:

Allamadossági kötvények: Hadikölcsön 6 százalékos I—V. kib. 0.15—0.18—0.16, VI. kib. 0.10—0.13—0.12, 5 és félszázalékos VIII. kib. 0.12—0.10. Népszövetségi kölcsön 5.75—5.75. Záloglevélek és kölcsönkötvények teljesen üzlettelenek. Vasuti kötvények: BSZKRT B) 0.6—0.61—0.6. Érmepénzek: 20 koronás arany 23—23.05, ezüst egykoronás 0.34—0.38, ezüst régi forintos 1—1.03, ezüst ötkoronás 1.90—1.95, szinarany kg-ja 3816—3820, szímezüst kg-ja 99.5—100.5.

Lapunk úgy Budapesten mint vidéken és a pályaudvarokon az IBUSZ újságpavilonjaiban kapható!

A vidéki kiskereskedelem hitelezéséhez

Jelentéktelen morzsa, amit a kincstár e célra juttat — Ki kell építeni az akciót

A kiskereskedők hitelügyeinek ellátásáról a Magyar Pénzügyben már közölték kiegészítésként még a következőket jelenthetjük: *A kereskedelmi miniszter hosszabb leíratot intézett a kereskedelmi kamarákhoz, amelyben arról értesíti őket, hogy összhangban a minisztertanácsnak a kiskereskedők hitelezéséről tárgyalt határozatával, ugyancsak a Pénzügyi Központtal, valamint a Tébével folytatott tárgyalások eredményeképpen a minisztérium az alábbiak szerint rendelkezik:*

Hajlandó a jelzett célra a kamara által kijelölendő, a kamara területén székkel bíró és a P. K. kötelekbe tartozó pénzügyi intézmény, illetve pénzügyi intézmény az ottani kereskedők számarányához képest a kamarára eső (60—70.000 P) összeget (veszteségi tartalékalap) a P. K. mint bizományos útján oly módon elhelyezni, hogy ez a betét a szóbanforgó hitelek nyújtásából kifolyólag az illető intézetre háruló esetleges veszteségek fedezetéül is szolgáljon.

Az egy-egy kamara területén kijelölendő pénzügyi intézetek száma az ötöt, egy-egy városban pedig a kettőt lehet legfeljebb haladja meg. Az illető pénzügyi intézet a nála veszteségi tartalék gyanánt elhelyezett betétek az összeget és annak további kilenczszerezett összegét bocsátja a kiskereskedőknek hitelként rendelkezésükre. A pénzügyi intézet kötelezi magát arra, hogy a nála veszteségi tartalékalap gyanánt elhelyezett összeg tízszerezésének keretében mindaddig történjenek folyósítások, amíg kellő fedezetet nyújtó hitelt igénylő kiskereskedők jelentkeznek.

Nagykereskedők a hitelakcióból ki vannak zárva, hitel csupán kiskereskedők részére és ezek közül is elsősorban a nyílt árusítási üzlettel bírók részére nyújthatók.

A kölcsönök váltóhitelek alakjában kerülnek folyósításra és pedig oly módon, hogy a kihelyezések lejáratai 1931 december 31-nél későbbre nem állapíthatók meg. Az egy-egy kiskereskedő részére nyújtható hitel legmagasabb összege 3000 P. A leirat ezután megállapítja a felszámítható kamatokat, költségeket, amit a M. P.-ben már közöltünk.

A megbízott pénzügyi intézetek a veszteségi tartalék gyanánt elhelyezett betétről a P. K.-nak elszámolni tartoznak, még pedig naptári félveként utólag, első ízben 1929 június 30. napjára és pedig a következő fél év első hónapján belül. A veszteségi tartalék végleges elszámolása 1931 december 31. napjára történik, amikor a veszteségi tartaléknak egyenlegét az intézet a P. K.-nak visszafizetni köteles.

Végül közli a leirat, hogy Budapest székesfőváros kérelmére a Budapesti Kereskedelmi Hitelintézetet a vidéki kihelyezések jogánatosítása alól a miniszter felmentette és intézkedett aziránt, hogy az említett részvénytársaság a vidékre kiskereskedelmi hitelek a jövőben ne folyósítson, a multban folyósított hitelek pedig lehetőleg engedelményezze arra a pénzügyi intézetre, illetve a kijelölendő intézetek valamelyikére, amely elvállalja a kiskereskedelmi hitelek lebonyolítását annak a kamarának területén, amelyen az adós székhellyel bír.

Amint a kereskedelmi miniszternek a fentiekben ismertetett leiratából is kitűnik a kiskereskedők hitelezéséről ügyében történt különböző rendelkezéseknek eredménye még mindig

a legnagyobb mértékben szegényes.

Ha a vidéki kiskereskedelem hitelezésének biztosítása végett az állam részéről nyújtott támogatást precízebben szemügyre vesszük, az a valóságban így fest. A soproni kereskedelmi kamara például a kereskedelmi minisztertől hozzáérkezett leirat szerint 60.000 pengőt kap, hogy azt a kamara nézete szerint megválasztott pénzügyi intézetek között mint veszteségi tartalékot szétossza. A kamara a 60.000 pengőt így osztotta meg: Sopron és Sopron vármegye részére jut 14.000 pengő, Csonka-Moson vármegye, vagyis Magyaróvár r. t. város, ugyancsak a magyaróvári és raphai járásoknak 4000 pengő, Szom-

bathely r. t. és Kőszeg sz. kir. városoknak, ugyancsak Vas vármegyének jut összesen 20.000 pengő. Nagykanizsa r. t. városnak, továbbá a nagykanizsai, lenti, keszthelyi, sümei, tapoleai, balatonfüredi és pacsai járásoknak jut összesen 16.000 pengő. Zalaegerszeg r. t. városnak, továbbá a zalaegerszegi, alsó-lendvai (lentii), novai és zalazentgróti járásoknak jut összesen 6000 pengő.

Ezek után nyilvánvaló, hogy az a morzsa, amelyet a törvényhozás a kiskereskedők hitelezésének céljaira az 1928-ik évi 42-ik törvényekben (beruházási törvény) juttatott a szóbanforgó igénynek kielégítését csak igen szerény mértékben szolgálhatja. Ha arra gondolunk, hogy a kincstár az OKH útján a Hangya Központjánál 5.6 millió üzletrészt jegyeztetett, akkor igazán meg kell ütközni azon, hogy a kormány a kiskereskedőkkel ilyen mostohán bánik. Hiszen tudvalevőleg az 1920-iki népszámlálás szerint már öt-

venhetezer önálló kereskedő volt az országban, amíg a Hangyának 1700 boltja működik. Egy-egy Hangyaboltra tehát az 5.6 millióból 3300 pengő, viszont a kiskereskedők részére kiutalt 1 millió pengőből egy-egy kereskedőbirtokra alig 20 pengő esik.

A legutóbbi időkben ismételtelen szó esett arról, hogy a magángazdaság talpraállításának elérését lényegesen előmozdíthatná az, ha a társadalombiztosítónál felgyülemelő, az ipar és kereskedelem járulékaiból felszívott milliók minél rövidebb uton visszakérülnének a gazdasági életbe, természetesen olyképen, hogy azoknak elhelyezése minden kockázat kizárásával eszközöltessék. Ismeretes, hogy a kereskedelemre is óriási terhek nehezednek, annak folytán, hogy a magyar szociálpolitikai törvényalkotás az utóbbi években talán, válságyszerű gazdasági viszonyainkkal nem egészen összhangban, meglehetősen gyors tempóban halad. Merlegetés tárgyává kellene tenni, hogy nem lenne-e a társadalombiztosítónál felgyülemelő tartalékok megfelelő része a kereskedelmi hitelrelációjába valamelyes formában bekapcsolható. Ismételjük, hogy csakis olyan műveletre gondolunk, amely a legszigorúbban kizárja, hogy a tranzakció a társadalombiztosító tartalék-alapjait a legkisebb rizikónak is kitelje.

vesz magára, amelynek kockázatát nem tudja kikalkulálni, csak a szintén kockázatos határidőüzlettel igyekezhethet magát lefedezni.

Hogy a folyó esztendőben a zöldhitel olyan nagy hullámokat vert fel a gazdaérdekeltség körében s hogy Hajdu vármegye közigazgatási bizottságának javaslatára az igazságügyi-miniszter ur fentemlített rendeletében a zöldhitellel kapcsolatos jelenségek megállítására az uzsorát hivatalból üldözendőnek mondotta ki, annak a rendkívül szigorú től következtében bekövetkezett károk és egyéb más gazdasági jelenségek láttára keletkezett hangulat az oka, amely hangulatban

az ok és okozat örök törvényét könnyen szem előtt tévesztik és egyes olyan újságcikkek hatása alapján, amely újságcikkek egész más szempontból nézik a kérdést, mint amiből nézni kellene, kialakul egy tömeghangulat, amely a legnagyobb közgazdasági károkat idézi elő, ahelyett, hogy a bajokat gyógyítaná.

Az eddig elmondottakból azt a végső konklúziót vonom le, hogy véleményem szerint a Hajdu- és Bihar vármegyékben előfordult s előttünk ismeretes gabona elővételi (zöldhitel) ügyleteket az uzsoratorvény alá vonni már csak azon alapvető okból sem lehet, mert az 1883: XXV. t.-c. I. §-a hitelezési ügyletről beszél, már pedig itt nem hitelről van szó, hanem rendes adás-vételi ügyletről. Ezt azért hangsúlyozzuk, mert a magas Curia ítéleteiben mindig szem előtt tartotta azt, hogy u. n. *gabonauzsoráról csak ott lehet szó, ahol hitelezési ügylet köttetett.* (Lásd Magyar Döntvénytár, szerk. Grecsák Károly, Politzer Zsigmond és Fia kiadása, VI. kötet, 598. és 599. és köv. lapokon.) Így kimondotta a Curia minthogy a vádlott sértettek között létrejött szerződések nem kölcsön, vagy hitelezési, hanem adás-vételi jogügyletek, melyeknek megkötése idején a szolgáltatás az ellenszolgáltatás közti aránytalanságot előre látni, már azért sem lehetett, mivel a vádlott által megvett gabona árának a szállítási idejéig való rendkívüli emelkedése előre nem volt látható, az eljárás megszüntetendő volt. (C. 7793—1899. M. E. H. 182. I.)

Sokszor halljuk azt a panaszt, hogy a gazdának a buzázt olyan alacsonyan kell eladni, hogy az a termelési költségeket sem fedezi. A zöldhitel, mint uzsora kérdésénél azonban a termelési költségek elemzésébe nem lehet bele menni, mert bármennyire is fontos tényező (legalább elméletben) az áralakulásban a termelési költség, a piacon köztudomással (hiszen helyesen-e vagy sem, az más kérdés) a buza árának alakulását döntően befolyásolja az, hogy a tengeren túl, Chicagóban, Ca. alában hogyan jegyzik a buzázt. Ezzel azt akarjuk kifejezésre juttatni, hogy a magyar buza árának alakulására nem az a döntő, hogy milyen drágán vagy milyen olcsón termel a magyar gazda, hanem az, hogy a világ piacon milyen készletek vannak és milyen termés várható. Hiszen tudjuk nagyon jól azt, hogy a magyar buza versenyképessége azért csökkent, mert a tengerentúli államok extenzív termelése mellett a termelési költségek kisebbek, mint nálunk, azonban az intenzív termelésű és nagyobb termelési költség mellett termelt buzáknak árát, tekintet nélkül annak termelési költségeire, mégis a világpiac határozza meg. Minden olyan szembeállítás, amely a zöldhitel buza eladásoknál elért árat a termelési költségekkel állítja szembe, hibás és célja téves, mert bármennyire is azt mutatja egy ilyen szembeállítás, hogy a termelési költségeket sem kapja meg a gazda a buzáért, mindig annyit fog a kereskedő adni, amennyiért az tényleg értékesíthető.

Uzsora-e a zöldhitel?

Írta: Diczig Alajos, kamarai h. titkár (Debrecen)

A folyó esztendőben Hajdu, Bihar és Szabolcs vármegyék gabonakereskedői között nagy izgalmat keltett az, hogy több kereskedő ellen az általuk nyújtott zöldhitel miatt eljárás indult meg. Ezért a gabonakereskedelemben bizonyára érdeklődésre tarthat számot az erre vonatkozó fejtegetés, melyet alább adunk. (Szerk.)

Zöldhitelügylet alatt a függő termékek eladását, vagy lekötését értjük a vevő részéről nyújtott vételár előlegezése fejében. Általában Hajdu és Bihar vármegyékben, amely vármegyékben a zöldhitelügyletek miatt több kereskedő ellen eljárás indult meg, a zöldhitel ügyleteknek két fajtáját ismerjük. Az egyik fajta az, amely csupán vételár előleget ad és a végleges árat később, de még a szállítás előtt fixirozza, a másik az, amely az előleget előre már meghatározott vételár mellett adja.

Mindkét fajtája azonban a zöldhitel ügyleteknek közös vonással, illetőleg jögi természetű bir abban, hogy nem hitelezési, hanem rendes adás-vételi ügyletek. A felek szándéka nem az, hogy a szállítási idejére megjárszák a különbözetet, tehát egy burkolt gabona határidő különbözeti ügyletet létesítsenek, hanem az, hogy adjanak és vegyenek.

Természetes azonban az, hogy abból a körülményből, hogy a függő termékek adatik el, tehát egy renénybeli dolog, olyan időre, amikor az áralakulás még ismeretlen, a gabona határidő üzlethez hasonlóan, úgy az eladóra, mint a vevőre nézve alkalom nyílik arra, hogy a terményárak ingadozásának és alakulásának megfelelően nyereséges üzletet bonyolítsanak.

Az eladó spekulatív nyereségre tehet szert abban az esetben, hogyha a terményárak a terményelzállításakor alacsonyabbak, mint amilyenek a vételár megállapításakor voltak.

A vevő viszont nyer abban az esetben, hogyha a terményárak a terményelzállításakor magasabbak, mint ahogy a vételár megállapításakor kalkulálták.

Mindanunk sem kell azonban, hogy az összehasonlítást a leszállításakor kialakult ár és a vételár között nem, úgy kell megtenni, hogy az összehasonlítást a leszállításakor jegyzett és a vétel megkötésekor tényleg kézhez kapott ár között történjék meg, hanem a vétel megkötésekor tényleg

kézhez kapott árhoz az alább felsorolt kalkulációs tételeket hozzá kell számítani.

1928. évben azok a gazdák jártak jól akik zöld buzázt eladtak, mert 26—26.50 pengős zöld buza árat értek el, amíg a buza ára leszállításakor 23—24 pengő volt.

Hogy az ideán ki fog jól járni, az még a jövő áralakulásainak titka.

A zöldhitel üzlet, — amelynek neve a fényegét nem adja vissza, mert a helyes kifejezés gabonaelővétel, évtizedek óta divik s annak kisebb-nagyobb nérékben való igénybevételéig mindig a mindenkori mezőgazdasági helyzettől, továbbá a hitelviszonyoktól függ.

Panaszokat is lehetett a gazdák részéről hallani a zöldhitel ellen, különösen akkor, amikor az eladás rájuk nézve nem jól ütött ki. Ilyenkor mindig azt hallottuk és olvashattuk, hogy a zöldhitellel kapcsolatos árvesztéségre rendesen a gazdák éri, mert a jobban értesült kereskedők a gazdákhoz biztosabban itélik meg a terményárak alakulását, az áralakulást a tőzsdén keresztül befolyásolhatják, amire a gabonát előre eladó és elszigetelt helyzetben levő gazdák nem képesek.

Volt zöldhitelügylet 1928-ban is s hogy akkor nem kifogásolták, annak az a magyarázata, hogy az adás-vételi ügyletben az eladók jó árat értek el, sőt rájuk nézve az üzlet sokkal jobban sikerült, mint aki tartotta a buzázt, viszont az is igaz, hogy a vevők részéről panaszt senki nem hallott, pedig jó egynehány terménykereskedő existenciáját rendítette meg az elmult esztendő. Hogy a folyó évben a zöldhitelt az elmult esztendőnél nagyobb mérvben vették igénybe, az szoros kapcsolatban van a rendkívül nehéz gazdasági helyzettel és különösen a vidéki hitel nehéz helyzetével.

Köztudomásu, hogy a bankoknál a gazda csak évi tizenhárom-tizenöt százalékra kaphat hitelt, ami a betáblázási és egyéb költségeket számítva még drágább.

Hogy a gazda ezt kikerülje, szívesebben eladja előre függő termését. Egyoldaluan látja azonban az a helyzetet, aki csak a gazdára néz és sajnálkozik afelett, hogy milyen potom áron kénytelen eladni termését. Az igazság az, hogy a vevő kereskedő óriási rizikót

Lapunk úgy Budapesten mint vidéken és a pályaudvarokon az IBUSZ újságpavilonjaiban kapható!

Védelem a hitelezőknek!

A fizetéseképtelenségi reform küszöbén

Irta: Dr. Molnár Márton Ügyvéd

Az igazságügyminiszter elérkezettnek látta az időt arra, hogy végre rendet teremtsen a fizetéseképtelenségi dologban. Az érdekképviseletek felszólítást kapnak, hogy sürgősen terjesszék elő vénevényüket és kívánásukat a tovább nem halasztható reform tárgyában és most készül az Ügyvédi Kamara vénevényadása is, amelynek záros határidőn belül a miniszter asztalán kell lennie.

A pénzügytervezeteket nyilván igen közelebbről érdekli ez a kérdés, amelynek megoldása elsősorban a magyar kereskedő meggyöngyült hitelezők megjavítására kell, hogy vezessen. A Magyar Pénzügy volt az egész sajtóban talán az egyedüli organum, amely e témakörben teret adott az őszinte szívaljárásra s most, hogy a reform küszöbén áll, ismét módot ad arra, hogy megnyilatkozzanak az érdekeltek, — még azok is, akik nem mindenben osztják a hivatalos érdekképviseletek sok tekintetben szűkebb csoportok érdekeit szolgáló előterjesztéseit.

Két téma áll itt előtérben. Az egyik, az, vajjon elegendőnek mutatkozik-e a hitelezők érdekében a részleges reform vagy teljesen új fizetéseképtelenségi kódex legyen-e? A második: fenntartandó-e az OHE mai szervezetében és mai szerepkörében vagy nem? Valójában ez az utóbbi kérdés az egész reformnak az ugrópontja, mert a hivatalos érdekképviseletek kívül álló hitelezők, vagyis azok, akiknek tulajdonképpen a bőrére megy az egész, az OHE-nek és kapcsolatainak mai szerepében látják az utóbbi évek inzultuális bajainak kuforrását. S ezen a véleményen van az ügyvédi karnak egy része is, köztük bizonytalanok ott vannak, akik nem a saját érdekeik szempontjából ítélik meg a kérdést, hanem tisztára a közérdek alapján.

A Magyar Pénzügy engedelmével az alábbiakban a reform főbb irányító elveit óhajtom vázolni, amint azok a közérdek szempontjából csakugyan kívánatosak lennének.

A fizetéseképtelenségi törvényreformot olyan értelemben kívánjuk, hogy a jövőben teljesen a hitelezők döntésétől függjön, vajjon a fizetéseképtelen adóssal szemben bírói egyességi eljárást, esődöt, vagy kényszerfelszámolást tartanak-e szükségesnek.

Az eljárásnak bármely formája mellett döntenek is a hitelezők, a bíróság akár az érdekeltek előterjesztésére, akár hivatalból igénybe veheti az OHE közreműködését,

amely szigorúan csak a státus megállapítására, az aktívák biztosítására, az eljárás során felmerülő értékesítések keresztülvételére, az adós netáni további üzemeltetésének elősegítésére szükséges anyagi eszközök előteremtésére és egyes esetekben a kvóták behajtására, esőd vagy kényszerfelszámolás esetén pedig a likvidáció üzleti keresztülvételére szorítkozhatik. Ez a lényeg. Ha a reform nem ezt az irányt veszi, kár is megkezdni. Ezenkívül feltétlenül szükségesnek tartjuk az OHE újjászervezését olyan irányelvek szerint, amelyek a mindenkori hitelezők érdekeit biztosítják és feltétlenül kizárják annak a lehetőségét, hogy az OHE valamely egység létrejöttében vagy megújulásában közvetlenül érdekelve legyen. Az OHE-nek semmiféle funkcionáriusa, tisztviselője vagy alkalmazottja ügyvédi gyakorlatot ne folytasson. Az OHE a bíróság által kijelölt vagyonfelügyelő vagy tömegmondnok ellenőrzése mellett végezze tisztára kommerciális feladatát.

Ha az igazságügyminiszter ur nem véli elegendőnek a novelláris javítást, hanem gyökeres reformot akar, vagyis: új törvényt, úgy a következő irányító elvek szerint lehetne valóban hitelezői érdekvédelemről szó:

1. A fizetéseképtelen adós eljárást kérhet a bíróságnál aziránt, hogy összes hitelezői joga legyen aránylagosan kielégíteni.

Ha ezt a kérelmet ellene fogatosított és alapos jogorvoslattal meg nem támadható kielégítési végrehajtás után nyomban nem kéri, nem élhet többé joghatályosan azzal a védekezéssel, hogy önhibáján kívül lett fizetéseképtelen.

Az adós hitelezője is megteheti ezt a bejelentést, ha az adós ellen kielégítési végrehajtást ő maga fogatosított és a bejelentő hitelező az eljárás költségeire leteszi a bíróság által megállapítandó összeget.

2. Az adós vagy a hitelező indokolt bejelentése alapján a bíróság megteszi a halasztást nem tűrő biztosítási intézkedéseket, vagyonfelügyelőt rendel ki, akinek ellenőrzése mellett az összhitelezők bizottsága vagy a hitelezők legáltalósabb összeg szerinti 50%-ának kérelmére az OHE megvizsgálja az adós vagyoni helyzetét és az aktívák és passzívák való állapotáról a külön és az előnyös kielégítésre jogosultak követeléséről legkésőbb 30 napon belül jelentést tesz a bíróságnak, amely legfeljebb 15 nap alatt tárgyalást tűz ki annak megállapítása végett, vajjon egyességi- vagy esőd-eljárásnak van-e helye. A megjelent vagy képviselt hitelezők egyszerű többségének kívánása szerint dönti el a bíróság ezután, de

feltétlenül már a legelső érdemleges tárgyaláson, vajjon az adós a bírósági egyeztető eljárás kedvezményéhez jut-e.

3. Ha egyeztető eljárás mellett szól a döntés, az adós köteles nyomban az aránylagos fizetés százalékos mennyiségére nézve hitelezőinek a bíróság színe előtt ajánlatot tenni. Ha az adós nem tesz ilyen ajánlatot, a bíróság az eléje terjesztett jelentés alapján itéli meg hivatalból, a vagyonfelügyelő, a hitelezők és szereplése esetén az OHE meghallgatásával, hogy minő arányban mutatkozik elegendőnek az adós aktív vagyona a hitelezők kielégítésére. Minimális kvótarány ne legyen kötelezően előírva. Az egyességi eljárásban az OHE mint szakértő és kereskedelmi szerv vehet részt, de csak ha a hitelezők többsége kéri ezt, vagy a bíróság hivatalból látja jónak az OHE-t kirendelni. Még pedig kizárólag a hitelezői érdekek biztosítása céljából kerüljen az OHE az eljárásba és főként minden legeszkélyebb hatósági jelleg nélkül. Az OHE az egész eljárás során a vagyonfelügyelő vagy a tömegmondnok ellenőrzése alatt áll. A hitelezők bizottságot választhatnak, amely az OHE-t működésében támogatja, de ez a bizottság egyszerűen javaslatot is tehet aziránt, hogy az OHE közreműködése megszüntetendő.

Az OHE-nek és a hitelezői bizottságnak a megállapított kvóták pontos megfizetésére terjedjen ki minden figyelme, az inkasszó-tevékenység pedig — a hitelezők kívánására — az OHE feladata lehet.

Ha az adós az egyességet felerészben már teljesítette, az összes hitelezők egyszerű többsége további teljesítésre, különösen indokolt esetekben, rövid moratóriumot adhat, a kvótális kötelezettségek második felének teljesítésére.

Ha az adós nem képes teljesíteni, a vagyonfelügyelő jelentést tesz a bíróságnak, amely az OHE-t hivatalból felhatalmazhatja az adós üzletének likvidálására.

4. Ha a bíróság úgy látja, hogy egyeztető eljárásnak nincsen helye, a hitelezők meghallgatása mellett megnyitja az adós ellen a esődöt. Az összes hitelezők követelés szerinti 50%-ának előterjesztésére a bíróság hivatalból moratóriumot adhat az adósnak arra, hogy egyességi ajánlatát megfelelő kezességgel, vagy egyébként alátámasztva, újra előterjeszthesse. Amennyiben ez a határidő eredménytelenül telik le, a esőd megnyitandó.

5. A esődben tömegmondnokot nevez ki a bíróság, még pedig lehetőleg ugyanannak a személyében, aki a vagyonfelügyelő volt.

A esőd-eljárás egész lefolyásának vég-határidejét a bíróság az eset körülményeinek mérlegelésével előre meghatározza. Ez irányban a hitelezők többsége előterjesztést tehet. A esőd-eljárás valójában a rövid likvidálásra szorítkozzék.

6. Azokban az esetekben, amelyek a bíróság megítélése szerint kisebb jelentőségűek, nevezetesen: amelyeknél kétségtelen, hogy a hitelezők követelésének aránylagos kielégítésére is aligha fog jutni számbavehető összeg, — akár hivatalból, akár az összhitelezők 3/4 többségének kívánására —

elrendelheti a bíróság a kényszerfelszámolást,

amelynek szabályai dr. Doroghi Ervin és dr. Meszlény Artur urak értékes tervezeteinek alapötletei szerint állítassanak össze, különösen a mentesítés kedvezményének kellő beállításával, ami azt jelenti, hogy a hitelezők a feltétlenül jóhiszemű, önhibáján kívül bajba jutott és a likvidálás eredményes lebonyolításában sikerrel közreműködő adóst fel-szabadíthatja a kielégítés után még fennmaradó kötelezettsége alól, akár részben, akár egészben. A célja ennek az intézménynek, hogy a becsületes adós új egzisztenciát kezdhesen a saját neve alatt nyíltan, mint akiről a volt hitelezői is elismerik, hogy valamely téren gazdasági fennmaradása még érdemes.

Ezeket az irányító elveket megfelelő büntetőjogi szankciókkal is ki kellene egészíteni, hogy az adós szigorubb legyen kötelezhető a fizetéseképtelenség folytán előálló károk elhárítására.

Ezt a kereskedelmi jognak egy újabban tekintélyes nevű fiatal tudósa, Thury Kornél egyetemi professzor igen élesen beállította, mondván, hogy jogunkban nincsen általános rendelkezés, amely a fizetéseképtelenség azonnali bejelentését kötelezővé tenné, ennek a hiánynak pedig káros következménye az, hogy: qui habet tempus, habet vitam, vagyis az adós megtorlás nélkül költheti el a hitelező pénzét olyan időben, amikor már büntető szankcióval kellene kötelezve lennie arra, hogy azt hitelezői számára megőrizze.

PÉNZÜGYI HIREK

A Jegybank június harmadik hetében

A Magyar Nemzeti bank bankjegyforgalma a június 23-iki kimutatás szerint, a június 15-iki állománnyal szemben 9.86 millió pengővel 388.23 millió pengőre csökkent. E csökkenést a giróbefizetések idézték elő. Míg az állami számlákra 9.9 millió befizetés történt, addig egyéb számlákról 0.7 millió pengő folyósított, úgy hogy végeredmény-

ben a girókövetelések 9.21 millió pengővel emelkedtek. Az érékészt devizabeszolgáltatások révén 5.33 millió pengővel növekedett. A váltóesedékességek összege a váltóbenyújtások összegét 6.39 millió pengővel haladta meg. Az egyéb követelések 4.31 millió pengő, az egyéb tartozások pedig 4.72 millió pengő apadást tüntetnek fel.

	Követelések		Változások	
	Pengő		jún. 15-ike óta.	
Érékésztlet:				
Aranyérmék, továbbá aranyrudak, külföldi és kereskedelmi érmék, finom kilogrammonként 3.794 pengővel számítva	176,623,432.82			
Az alapszabályok 85. cikke alapján beszámítható devizák és valuták	17,070,330.05			
Váltópénz	9,898,999.57	203,592,762.44	+	5,329,913.51
Leszámitolt váltók, közraktári zálogjegyek és értékpapírok		349,249,187.29	—	6,388,008.76
Kézizálogra adott kölcsönök		46,100.00	—	
Az állam adóssága		92,180,408.19	—	
Épületek és felszerelések		6,170,066.49	—	
Egyéb követelések		35,945,881.66	—	4,313,682.50
		687,184,406.07		
Tartozások.				
Részvénytőke (30,000,000 aranykoronára)		34,756,095.00	—	
Tartalékalap		7,607,185.71	—	
Jegyforgalom:				
pengőértékre szóló jegyek	386,007,435.00			
koronára szóló jegyek	2,222,867.19	388,230,302.19	—	9,856,152.47
Girókövetelések, letétek és azonnal lejáráó más tartozások:				
a) államiak	195,545,055.95			
b) egyebek	13,660,819.91	209,205,875.86	+	9,210,145.21
Egyéb tartozások		47,384,947.31	—	4,725,770.49
		687,184,406.07		

A Magyar Nemzeti Bank főtanácsa június 26-án ülést tartott, amelyen az üzletvitelről szóló jelentés meghallgatása után kizárólag folyó- és adminisztratív ügyekkel foglalkozott.

A Tébe tanulmányi utat rendez Németországba. A Takarékpénztárak és bankok egyesülete szombathelyi közre ének alakuló ülésein indítványozták, hogy az egyesület rendezzen külföldi tanulmányi utat. Ennek az indítványának megvalósítását jelenti az első tanulmányi kirándulás, amelyet a Tébe augusztus 3—18-ika között rendez Németországban, n éppedig a következő útvonalat: Nürnberg, Frankfurt, Köln, Bremen, Hamburg, Berlin és Prága. A tanulmányi uton résztvevők megátégadják Heilgoland szigetére is. Azok, akik a tanulmányi uton részt akarnak venni, július 20-ig jelentkezzenek a Takarékpénztárak és bankok egyesületébe. Az összes költség 540 P, amelyben benne foglalatik a másd szállyu vasúti jegy is.

A Budapest székesfővárosi községi takarékpénztár rt. igazgatósága július 4-ére rendkívüli közgyűlést hívott egybe, amelyen az igazgatóság — a takarékpénztár üzletkörüének állandó fejlődésére való tekintettel — javasolni fogja a ta-

karékpénztár alaptőkéjének 3,600,000 pengőről 10,800,000 pengőre való felemelését. A javaslat szerint a kibocsátandó összes új részvények a régi részvényeknek fognak felajánlatni. A Községi takarékpénztárnak ez a tökémelesé közhasznu, hatalmas munkaprogramjának lehetővé tételét van hivatva szolgálni és fejlődésének ugyszólván csak első etapja, mert nagy célkitűzéseinek kétségkívül az idők folyamán további tőkegyarapításra lesz szüksége, amely végül tőkeerő tekintetében is egy vonalba helyezi legelső pénzügyintézetünkkel.

Az Országos központi hitelszövetkezet 1928. évi mérlege 919,101 P tiszta nyereséggel zárul, az előző évi 580,451 P-vel szemben, ami több mint 50%-os nyereségemelkedést jelent. Ez azért feltűnő, mert az 1928. évi bankmérlegek között a tiszta nyereség emelkedése átlagosan 20—30% között mozgott. Ha pedig az intézet 1928. évi tiszta nyereségét összehasonlítjuk az 1913-as évi 329,868 koronás tiszta jövedelmével, akkor azt látjuk, hogy az OKH-nak sikerült békejövödelmét 150%-kal fokozni, ami olyan teljesítmény, amilyen a nem altruista pénzügyintézetek között is alig található. Adóssok címén ugyanis 55.07 millió P-t, váltókölcsönök címén pedig 61.53 millió pengőt mutat ki a mérleg, vagyis összesen 116.6 millió P-vel alimentálta az intézet az ország hitelétét. Az OKH

tevékenysége a rendes rövidlejáratu hitelek engedélyezésén és a különféle állami hitelakciók lebonyolításán kívül emissziós tevékenységével kapcsolatos hosszulejratu hitelek folyósítására is kiterjed. Így az intézet 1927-ben 7%-os, dollárra szóló kamatozó kötvényeket bocsátott ki, összesen 17.11 millió P értékben. Hitelezők címén az 1928. évi mérleg 64.2 millió P-t mutat ki, mely összeg a 61.5 millió P-s váltótárcában és a 3.8 millió P-s készpénzekben több mint 100%-os fedezetet talál. Az intézet nyers jövedelme a lefolyt évben kerek 3 millió P volt, amelyből a legnagyobb összeg, 2.36 millió P a kamatjövdelemre esett. A fennmaradó összeg értékpapírjövdelem, akciók utáni jövedelem, ingatlanjövdelem és jutalékjövdelem között oszlik meg. A bruttójövdelemből a személyzeti költségek 1.21 millió pengőt, a szövetkezetek ellenőrzésével és üzembehelyezésével felmerült költségek 335.446 P-t s a különféle nyugdíj-hozzájárulások és altruisztikus adományok együttvéve mintegy 500.000 P-t emésztettek fel.

A Békésmegyei általános takarékpénztár fiókositotta a Tótkomlói kisgazdák bankját

A múlt hónap 20-ára a Tótkomlói kisgazdák bankja Rt. rendkívüli közgyűlést hívott össze, amelyen kimondták, hogy az intézet felolvad a Békésmegyei általános takarékpénztárba és mint annak fiókja folytatja tovább működését. A részvényeket 4:1 arányban cserélték ki a Békésmegyei általános takarékpénztár papírjaira. A Békésmegyei általános takarékpénztár ezuttal már a hatodik fiókját létesítette, amelyeken keresztül — mint tudvalévő — a legnagyobb mértékben szolgálja egész Békésmegye közgazdasági érdekeit.

A Mezőtúri takarékpénztárba olvad a Mezőtúri népbank

Mint tudvalévő, a múlt év elején a Mezőtúri népbankot a Magyar-olasz bank szanálta. Az intézet részvényeit akkor a veszteségek eliminálása miatt lebélyegezték és azután a Mezőtúri népbank alaptőkéjét újból felemelték. Azóta több mint egy év telt el és sikerült a Magyar-olasz bank közbejöttével a Mezőtúri népbank összes ügyeit rendezni. Újabbban, mint értesülünk, elhatározták, hogy a Mezőtúri népbankot beolvasszák a Mezőtúri takarékpénztárba, amely, mint tudvalévő, ugyancsak a Magyar-olasz bank affiliáltja. E tranzakció lebonyolítása következtében a Mezőtúri takarékpénztár alaptőkéje 450.000 P lesz és a részvényeket névértékben 1:1 arányban cserélik át.

A szolnoki Nerfeld-bankház 500.000 pengővel új székházat épít

Mint tudvalévő, a szolnoki Nerfeld-bankház a legtekintélyesebb vidéki magánbankházak egyike, amely most új és modern székházának a megépítését kezdte el. Ugyanis a Nerfeld-bankház eddigi helyiségei immár nem feleltek meg azoknak a követelményeknek, amelyek az ilyen nagy üzletkörű és igen jelentékeny forgalmat lebonyolító intézetnél feltétlenül számbaveendők. Ezért elhatározták, hogy az eddigi épület helyén — amely Szolnok centrumában van — új és modern székházat emelnek és ebből cca 500.000 P külföldi kölcsönt vettek fel. Az építési munkálatok már meglehetősen előrehaladtak, úgy hogy két hónap múlva már teljesen készen lesz az új épület, aminek rentabilitását minden tekintetben biztosították.

A Tatai közgazdasági takarékpénztár Rt. legutóbb megtartott évi rendes közgyűlésén elhatározták, hogy az eddigi 30.000 P-t kitevő alaptőkét 60.000 P-re emelik fel. Ezzel a tranzakcióval kapcsolatban 3000 drb 10 P n. é. részvényt bocsátanak ki, amelyeket 1:1 arányban 12 P árfolyamon az intézet régi részvényesei vehetnek át. Az új részvények 1930 január 1-től részsednek osztalékban és az intézet saját tőkéje pedig ezen alaptőkeemelés után 90.000 P lesz.

Székházat épít a kereskedelmi bank két affiliációja. A Pesti magyar kereskedelmi bank mint tudvalévő, a közelmúltban affiliálta a *Bonyhádi takarékpénztárt*. Értesülésünk szerint ez az affiliáció minden tekintetben beváltotta a hozzáfűzött várakozásokat és *Wiesner Jenő* ügyvezető-igazgató vezetése mellett igen nagy fejlődés előtt áll. Itt említjük meg azt is, hogy a Kereskedelmi bank érdekkörébe tartozó *Békésmegyei kereskedelmi bank* amelynek újabbban, mint ahogy már megírtuk *Csegő József* lett az igazgatója székházépítkezését a jövő hónap vége felé befejezi. Az új székház elkészülte után a Békésmegyei ker. bank diszkrégyűlést fog tartani, amelyen *Conrad Ötö* vezetése mellett a Kereskedelmi bank több vezetője is megjelenik. A fentiekben kívül úgy tudjuk, hogy a *Szentesi takarékpénztár* is székházat épít, amely ugyancsak a Kereskedelmi bank affiliáltja.

A Somogy megyei takarékpénztár szerződéses viszonyt létesített a Kaposvári bankkal. Értesülésünk szerint a Somogy megyei takarékpénztár néhány héttel ezelőtt érdekkörébe vonta a Kaposvári bank r. t.-t. Ezt követően az intézet eddigi alaptőkéjét száz százalékkal emelték fel, az igazgatóságba pedig beválasztották *Littke Kálmánt*, a Somogy megyei takarékpénztár vezérigazgatóját, valamint *Lánczy Béla* ügyvezető-igazgatót.

Az Esztergomi takarékpénztár fejlődése

Az ország egyik legrégebb pénzintézete az Esztergomi takarékpénztár, amelynek üzletve legújabb mérlege szerint igen kedvezően zárult. Ugyanis betétállománya az előző évi 1,785.000 P-ről 2,117.708 P-re, a váltótárcája 4.9 millió P-ről 6,614.255 P-re, egyéb kihelyezései pedig 234.515 P-re növekedtek. Ingatlanait 1,247.404 P-vel, az értékpapírtárcáját 234.021 P-vel vette fel a mérlegébe, az átmenő tételek saldójaképpen pedig 83.329 P-t mutatott ki. Végeredményben 1,548.415 P saját-tőke mellett 167.632 P tiszta nyereséget mutatott ki, amelyből a tartaléktőkét 16.763 P-vel, a nyugdíjalapját 3200 P-vel növeli és a 70 P n. é. részvényei után 7 P osztalékot fizet. Az intézet közgyűlése ezenkívül az igazgatóság javaslatára *Blesz Ferenc* kincstári főtanácsost, az Esztergomi takarékpénztár elnökgazgatói állásában megerősítette, *Etter Ödön* vezérigazgatót pedig az intézet teljesjogú irányításával és vezetésével bízta meg.

A Balmazújvárosi takarékpénztár r.-t. április 1-én tartott 45. évi rendes közgyűlésén elhatározták, hogy az eddigi 22.500 P-t kitevő alaptőkét 12.500 drb. új részvény kibocsátásával 100.000 P-re emelik fel, továbbá hogy a részvények jelenlegi 3 P névértékét a tartalékalapokból 5 P-re növelik. Mérlegében a betétállomány 92.100 P-vel, a visszleszámított váltók 94.758 P-vel, a szerződéses hitelek 34.319 P-vel, a váltótárca 209.900 P-vel, az ingatlanok 26.377 P-vel vannak felvéve. Nyeresége 2359 P, amelyből 10%-ot a tartalékalapra, 5%-ot a nyugdíjalapra fordítanak és részvényenként 14 fillér osztalékot fizetnek. Az intézet rendes közgyűlésén bejelentette, hogy affiliációs szerződést létesített a *debreceni Általános forgalmi bank r.-t.-vel*.

Az Ipari és kereskedelmi hitelintézet r.-t. (Vác) 59. évi rendes közgyűlését április 28-án tartotta. Mérlegében a betétállomány 337.979 P-vel, a hitelezők és visszleszámítás 82.608 P-vel, a kihelyezése 416.175 P-vel van felvéve, az átmenő tételek saldója 3828 P, nyeresége pedig 51.000 P saját-tőke mellett 5636 P.

A Nagymaros-visegrádi takarékpénztár r.-t. április 7-én tartotta 56. évi rendes közgyűlését. Az intézet betétállománya az előző évit 58.368 P-vel haladja meg és ennek következtében mérlegében 536.214 P betétet szerepeltet. Ez a betétszaporulat, habár számbelgel nem nagy, mégis jelentékeny, mert az intézetnél lévő ugynevezett

vármegyei betéteket az elmúlt év folyamán kivonták és az így előállott hiányt is pótolni kellett. Váltótárcája 810.808 P-ről 988.170 P-re emelkedett, a kimutatott tiszta nyeresége pedig az előző évi 17.957 P-vel szemben több, mint 28.840 P volt. Ezekon kívül a hitelezők és a visszleszámított váltótárcája 529.179 P-t tesz ki, az adókat viszont 172.676 P-vel vette fel a mérlegébe. Nyereségéből *rendes tartalékalapot* 4920 P-vel, a *külön tartalékalapot* 11.000 P-vel, a *nyugdíjalapot* pedig 200 P-vel növelik és 80.000 P saját tőke után, amely 2000 drb. részvényből áll, részvényenként 4 P osztalékot fizetnek.

A Makói takarékpénztár 10%-os osztalékot fizet

Február 3-án tartotta 45. évi rendes közgyűlését a Makói takarékpénztár. Az intézet régi tradíciójának fentartása mellett jelentékeny fejlődést az elmúlt évben is és a Makói takarékpénztárral szemben megnyilvánuló bizalmat leginkább az dokumentálja, hogy *tökecsény vidéke dacára is a betétállománya* 2.042.132 P-t tesz ki. A kihelyezései meghaladják a 3.980.440 P-t, míg a visszleszámítás és a hitelezők 1,706.800 P-vel szerepelnek a mérlegében. Ezenkívül az ingatlanait 92.600 P-vel, az értékpapírtárcáját 75.529 P-vel vette fel a mérlegébe, az átmeneti tételek saldója pedig 68.299 P. Végeredményben az üzletét 356.000 P saját-tőke mellett 56.224 P-vel zárta, amelyből a 20 P névértékű részvényei után 2 P osztalékot fizet, a tartalékalapját pedig 15.000 P-vel emeli. Az intézet igazgatósága a város és a megye legkiválóbb egyéniségeiből áll és dr. Dózsa Imre elnök-vezérigazgató óva-

tos és szakszerű vezetése mellett évről-évre egészségesen fejlődik.

A nyiregyházi Kereskedelmi és Iparbank megváltoztatta cégének nevét

Igen nagyarányú fejlődésen ment keresztül a nyiregyházi Kereskedelmi és Iparbank Rt. Ez az intézet mint tudvalévő, alig másfél évvel ezelőtt a *Moktár érdekkörébe került és azóta minden tekintetben valóra váltak azok a remények, amelyeket ehhez az intézethez fűztek.* Ennek legfőbb bizonyítéka az, hogy betétállománya meghaladja a 2,141.633 pengőt, míg a kihelyezései elérték a 4,889.803 pengőt. Mérlegében a visszleszámítás 2,187.434 pengőt tesz ki, az átmeneti kamatok saldójaképpen pedig 61.472 P-t vett fel mérlegébe. Végeredményben 503.737 P saját-tőke mellett a kimutatott tiszta nyeresége több mint 67.186 P, amelyből a 40 P névértékű részvényei után 2.40 P osztalékot fizet, a tartaléktőkét pedig 21.262 P-vel 25.000 P-re emeli fel. Egyébként a rendes közgyűlésen az igazgatóság előterjesztésére elhatározták még azt is, hogy a cég nevét *Szabolcsi központi takarékpénztár Rt-ra* változtatják.

A Tolnavideki polgári takarékpénztár, mely intézet több mint fél évszázados múltra tekint vissza, a közelmúltban a Magyar Nemzeti Bank mellékhelye lett.

A IV. kerületi bank- és váltóüzlet Rt. 1928-ban 80.000 P alaptőke mellett az előző évről áthozott 3745 P-vel együtt 6158 P tiszta nyereséget ért el, amiből 8% osztalékot fognak fizetni. Az intézet alaptőkéjét 200.000 P-re emeli föl.

KÜLFÖLDI PÉNZPIAC

Az osztrák Nemzeti bank június 23-iki kimutatása szerint a bankjegyforgalom 26.86 millió schillinggel 894.80 millió schillingre csökkent. A visszleszámított váltók tétele 9.53 millióval 194.69 millió schillingre apadt, míg a zsrókövetelések tétele 21.46 millióval 116.94 millió schillingre emelkedett. Az érekszlet 2.33 millióval 362.58 millió schillingre növekedett.

Ezerhétszázmillió dollárral új bank létesült. A Chase National Bank a National Park Bank of New York igazgatóságával megállapodást létesített a két banknak és investment affiliációinak fuzionálása ügyében. Az alapítandó új bank összes saját tőkéje 1700 millió dollárt fog meghaladni és egyike lesz az Egyesült Államok legnagyobb bankjának. A fuzió egy-egy új részvény kölcsönös kieszérelése alapján történik. Előzően kiegyenlítő osztalékot fizetnek a Chase National Bank és a Chase Securities Corporation részvényeseinek és ezeknek a részvényeiből nyolc részvényért egy új részvényt adnak cserébe. A fuzió terve szerint a Chase Securities Corporation megszerzi a National Park Bank investment affiliációinak aktívait. Albert H. Wiggins, a Chase National Bank elnöke és John McHugh lesznek az új bank társelnökei és Charles McCain, a National Park Bank elnöke lesz az új bank ügyvivő elnöke és a Chase Securities Corporation alelnöke.

Csökken az Angol Bank aranykészlete. Az elmúlt héten az Angol Bank aranykészlete 788.263 font sterlinggel csökkent. Az Angol Bank aranykészletében történő folyamatos csökkenésnek az az oka, hogy Londonban több váltóárfolyam a felső aranyponthoz közel mozog. Ennek megfelelően például Berlinben a font árfolyama 3 pfenninggel esett az alsó aranyponthoz alá. A váltóárfolyamok kedvezőtlen alakulása ellenére nem valószínű, hogy az Angol Bank erősebb rendelkezésbálokhoz folyamodjék, tekintve az Angol Bank hatalmas aranykészletét, amely 162.47 millió font sterlinget tesz jelenleg ki.

A Fédéral Reserve Bank Kansas City (Missouri) 4½%-ról 5%-ra emelte kamattételtét.

Az Indiai Bank e leszámítási kamatlábat 7 százalékról 6 százalékra leszállította.

Érvényüket veszítő szerb bankjegyek. A szerb pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amely szerint az 1000 dinár, illetve 400 korona és a 100 dinár, illetve 400 korona névértékű bankjegyeket kivonják a forgalomból és azokat a Jugoszláv Nemzeti Bank öt éven át díjtalanul átveszeli.

A Kereskedelmi és Iparbank Rt. (Novi Sad) 1928. évi mérlege az intézet fejlődését mutatja, amely elsősorban abból tűnik ki, hogy a mérleg vagyonoldala 36 millióval emelkedéssel a 200 millió dinárt meghaladja. Az intézet forgalma valamennyi üzletágban jelentősen emelkedett. Még a múlt év folyamán elhatározta a bank közgyűlése az alaptőkének 12 millióról 20 millió dinárra való felemelését, azonban ezt a műveletet az intézet vezetősége nem tartotta eddig még szükségesnek keresztülvinni, így a mérlegben az alaptőke változatlanul 12 millió dinárral szerepel, amely mellett a bank 3,008.179 dinár tiszta nyereséget ért el a tavalyi 2,858.027 dinárral szemben. A betétállománya az előző évi 99.54 millióról 113.83 millió dinárral emelkedett, a váltótárca pedig 78.80 millióról 98.27 millió dinárra. Az intézet 1928-ban sem vett igénybe reeszkompthitelt és így egész váltóállománya tárcájában fekszik. Az osztalék a tavalyinak megfelelő: 15 dinár.

SEBENT LUKÁCSFÜRDŐ RT.

KRISTÁLY ásványvize mindenütt kapható.

Ügyeljünk az eredeti márkára
Táviratcím Kristály, Budapest

Legszébb Legjobb Legolcsóbb

PAP LAN PAP LAN PAP LAN

kárptosáru, vas- és részbutorgyára

Bűnyeg, pokróc, függöny, ág- és asztalterítők, gyermekkoszúk, nyugágyak, leányzóba, előszoba- és kertibutorok, ernyők és sátrak minden kivételben kaphatók

Gichner János
Budapest, VII., Erzsébet-körút 20

Nagy katalógust 22 f. ellenében postán küldök

C O R D A T I C

Lapunk úgy Budapesten mint vidéken és a pályaudvarokon az IBUSZ újságpavilonjaiban kapható!

ADÓ

Jogorvoslat a kereseti, jövedelem és vagyonadó elsőfoku kivetésével szemben

Az első fokon kivetett általános kereseti adó ellen, ugyancsak az első fokon kivetett jövedelem- és vagyonadó ellen az adózó fél az adófelszámolási bizottsághoz a **fizetési meghagyás kézbesítését követő tizenöt napon belül** fellebbezéssel élhet.

Ha a tizenöt napos határidő utolsó napja vasárnapra vagy Gergely-naptár szerinti ünnepre, avagy nemzeti ünnepre esik, a határidő a legközelebbi köznapon jár le.

Az az adózó fél, akinek adóalapja megrögzítés folytán a következő évre változatlanul átvitelt, az adókiivetés helyesbítését csak abban az esetben kérheti, ha az adóalap helytelen összegben hozatott át, avagy a helyesen áthozott adóalap után helytelen adótétel alkalmaztatott. A helytelen összegben áthozott adóalap, vagy a tévesen alkalmazott adótétel megfelelő helyesbítése az elévülési határidőn belül hármikor kérhető. A kérelem felett elsőfokú a m. kir. adóhivatalnak elsőfoku határozata ellen a kézbesítést követő 15 nap alatt a pénzügyigazgatósághoz lehet fellebbezni.

A fellebbezést minden más esetben a m. kir. adóhivatalnál (Budapesten az illetékes kerületi adófelügyelőség-nél) írásban kell benyújtani, vagy oda postán eljuttatni. A fellebbezés benyújtási napjának a postára adás napját tekintik.

A kir. adóhivatalnál benyújtandó fellebbezéseket a községi előjárású átvonni, azt beiktatni és három napon belül az adóhivatalhoz terjeszteni köteles. Ilyen esetben a fellebbezés benyújtásának napjával a községnél történt beiktatás napját tekintik.

A fellebbezés bélyegmentes.

Az általános kereseti adó, ugyancsak a jövedelem- és vagyonadó jogossága és mérvé ellen kellő időben beadott fellebbezésnek annyiban van halasztó hatálya, hogy az ilyen esetben csak a megelőző évre kivetett adónak megfelelő összeget, vagy ha a bevallásban, illetőleg a fellebbezésben foglaltaknak változatlan elfogadása esetében kivethető összeg ennél nagyobb, ezt az összeget lehet behajtani.

A végrehajtási eljárás korlátozása iránt a m. kir. adóhivatal, Budapestben az illetékes kerületi adófelügyelőség, a fellebbezés beérkezése után haladéktalanul hivatalból tartozik intézkedni.

A fellebbezési határidő elmulasztása miatt az adózó fél igazolással élhet, ha a fellebbezést el nem hátrítható akadály miatt nem adhatta be a megszabott határidőben. A hitelt érdemlő módon indokolandó igazolási kérelmet ebben az esetben a fellebbezéssel együtt 15 nap alatt kell beadni, attól a naptól számítva, amelyen a fellebbezés legkésőbb beadható lett volna, vagy ha az akadály csak később szűnt meg, amelyen az megszűnt. A mulasztás napjától számított hat hónap eltelté után azonban igazolási kérelmet többé nem lehet előterjeszteni. Az igazolási kérelmet az adófelszámolási bizottság az ügy érdemének tárgyalása előtt bírálja el, s amennyiben az igazolást elfogadja, egyben az ügy érdemében is határoz; ha az igazolást nem fogadja el, a fellebbezést visszautasítja.

El nem hátrítható az olyan akadály, amely az adózót önhibáján kívül gátolja a fellebbezés beadásában és az adózó ezt a gátló körülményt a kellő gondosság dacára nem tudja megszüntetni, illetőleg megelőzni. Ilyen el nem hátrítható akadály például az adózónak 15 napon át tartó betegsége, vagy külföldön való távolléte, de csakis abban az esetben, ha ezalatt az idő alatt nem volt olyan helyettese, alkalmazottja vagy megbízottja, aki az üzleti ügyeit lebonyolította.

Az igazolási kérelemre 1.60 pengős okmánybélyeg jár.
Az adóköteles fél

a fellebbezésben foglalt állításait bizonyítani köteles,

illetőleg az állításainak igazolására szolgáló bizonyítékokat már a fellebbezésben köteles megjelölni. A bizonyítékok csatolása, illetőleg megjelölése nélkül beadott fellebbezéseket az adófelszámolási bizottság érdemi tárgyalás alá nem veheti.

Ha az adózó az elsőfoku kivetési eljárás során nem ad számszerű bevallást, az elsőfoku kivetés mérvé ellen beadott fellebbezést az adófelszámolási bizottság

csak abban az esetben veheti érdemi tárgyalás alá, ha az adózó fellebbezéséhez szabályszerű, számszerű bevallást csatol.

Amennyiben az adózó fellebbezése a fentiek szerint érdemleges tárgyalás alá nem vehető, a m. kir. adóhivatal a fellebbezés beérkezése után a fellebbezést haladéktalanul köteles felszólítani, hogy a fellebbezés hiányait nyolc napon belül pótolja, mert ellenkező esetben fellebbezése érdemleges tárgyalás alá nem vehető. A felszólítás vétjét a fellebbezéshez kell csatolni. Ha az adózó a m. kir. adóhivatal felhívása dacára sem pótolta a fellebbezésének hiányait, a fellebbezést az adófelszámolási bizottság érdemi tárgyalás mellőzésével visszautasítja.

Uj adóügyi rendeletek

A pénzügyminiszter megküldötte az érdekképviseleteknek az erről a kérdéssel a minisztériumban tartott ankét után annak a rendeletnek tervezetét, amellyel a **be nem váltott váltók forgalmi adóját** újabb szabályozás alá venni kívánja. Az érdekképviseletek, úgy tudjuk, már megtették észrevételeiket. A rendelet megjelölése most már nem késztetik tovább, miután a be nem váltott váltók után lerótt forgalmi adó visszamenőleges megtérítésére a minisztérium néhány hónap előtti rendelkezésében megállapított véghatáridő a napokban lejár.

Ismeretes, hogy az érdekeltség köréből hosszú idő óta sürgetik, hogy a **gyarmataruk és fűszerek** után a forgalmi adót fázisrendszer alapján szedjék be. A pénzügyminisztérium elkészítette an-

nak a rendeletnek tervezetét, amellyel az érdekeltség ez irányban felhangzott kívánásainak eleget tesz. A rendelet-tervezetet megküldte az érdekképviseleteknek hozzászólás végett, amelyek megjegyzéseiket máris megtették.

Meghosszabbították a részvénytársaságok fuziójának illetékmentességét. A pénzügyminiszter a hivatalos lap június 26-iki számában 1400. szám alatt rendeletet adott ki, amely kimondja, hogy a részvénytársaságok és szövetkezetek egyesüléseinek illetékmentességéről szóló 1925-ik évi 903. P. M. számú pénzügyminiszteri rendeletben engedélyezett kedvezmény abban az esetben igénybe vehető, ha az egyesülést az abban résztvevő mindegyik társaság közgyűlése 1930 január 1-e előtt határozta el.

BIZTOSÍTÁS

Seregszemle a legújabb biztosítási mérlegek felett

A mostanában sorozatosan megjelent 1928. évi biztosítási zárszámadások között tagadhatatlanul a legkedvezőbb az **Assicurazioni Generali** által alapított **Magyar jég- és viszontbiztosító rt.**-nak eredménye, amely az **alaptőkének 90 százalékos tiszta hozamáról** szól.

A **Magyar jég** a **Generalinak** speciálisan a kockázatos jégbiztosítás művelésére szolgáló leányvállalata, amely ha az utóbbi esztendőben jó eredményeket is ért el, — nem is olyan régen — az 1924. és 1925. esztendő katasztrófális jégveréseinek hatásaként még **milliárdos veszteségeket** volt kénytelen kimutatni. A társaságot a nehéz esztendőknél csupán anyaintézetének és egyik főrészesének, a **Magyar általános takarékpénztárnak** erőteljes támogatása segítette át és ekként **megtarthatta önnállóságát** ugyanakkor, amidőn pl. az **Adriai biztosító társulat** hasonló jellegű alapítását, a **Déli jég- és viszontbiztosító** elszenvedett veszteségei folytán **felszámolta** és a jégbiztosítási üzletet **saját üzemkörébe vette** át.

A **Magyar jégbiztosító**nak azóta elért eredményei igazolták a társulat további fentartásának célszerűségét és ezidén már 1 pengős, a névérték

10 százalékanak megfelelő **osztalék** kifizetésére kerülhet sor, dacára annak, hogy a **felesleg tulnyomórészt tartalékolták**. A vállalat fejlesztése emellett az **alaptőkének 100 százalékos felemelését** is szükségessé teszi. Az új részvényeket **1:1 arányban** ajánlják fel a régi tulajdonosoknak, akik azokat **kétszertelenül át is veszik**.

Mint hogy a jégbiztosításban a dijak csupán **őszig hitelezetnek**, évszázlatkor a **künnlevőség** már nem tulaj, így pl. a **Magyar jég** mostani mérlegében a **készpénzkészlet és bankbetétek összege kétszeresét teszi a felek és képviseletek együttes évrégi tartozásának**.

Érdekes tárgya volt az intézet közgyűlési napirendjének az **esőkár elleni biztosítás bevezetésére** irányuló javaslat, amely üzletággal nálunk ezidő szerint még csak a **Phönix** foglalkozik.

A másik jelentős zárszámadás az utóbbi napokról a **Providentiáé**, amely a hasonló cégű osztrák intézet itteni fiókjából alakult át 5 esztendő előtt önnálló magyar vállalattá a **Hitelbank** közreműködésével. Ezen kapcsolat a társaság számára a kárbiztosításban megfelelő foglalkoztatást és üzletkört nyújt. A tűzbiztosítás mellett igen

számottevő a **Providentiának** érdekeltsége a baleset-, főként az **autóbiztosításban**, nemkülönben a **szállítmányüzletben**, amely utóbbi tekintetben **kooperáció áll fenn a Phönix-el**. A szállítmánybiztosítási üzlet különben **Európaszerte nem volt kedvező**, minthogy azonban a **Providentia** részletes eredményszámját nem tett közzé, díjbevételeinek összege, valamint a kárkules alakulása meg nem állapítható.

A 200.000 pengő alaptőke mellett elért 47.000 pengős felesleg mindenestre figyelmezt érdemel, de nem maradhat felemelés nélkül, hogy a **künnlevőségek erősen meghaladják a részvénytőke kétszeresét**, amihez képest **tőkeemelés a Providentiánál** is a közeljövőben sorra kell, hogy kerüljön.

A **Corvinia általános biztosító rt.** a szociáldemokrata párt által irányított **Törökös takarékpénztárnak** alapítása, amely az előbb említett két régi intézettel szemben az **életbiztosítást is műveli**. Anyagi lehetőségeihez mérten mindenestre **széreny keretek között**, amit legjobban 181.000 pengős díjbevétele bizonyít. Az elemi ágazatokban is egészen kissé érvű tevékenységet fejt ki a társaság, amely ilyenképpen 50.000 pengő részvénytőkénél mindössze 4000 pengő, eszerint **évi 8 százalékos tiszta nyereséget** hozott ki.

Mindezen mérlegek felesleggel zárulnak és ennek, valamint a korábbi 1928-ról szóló más zárszámadások ismeretében annál feltűnőbb, ha a **Budapest viszontbiztosító** évi jelentésében **63.000 pengős ráfizetéssel** találkozzunk. A vállalatnak mindössze 200.000 pengős alaptőkéje mellett ez már **30 százalékos meghaladó deficit**, amely megfelelő tőketartalék hiányában abból sem fedezhető. A veszteség nem csupán 1928-ról eredt, mert már az előző esztendőről is 55.000 pengős deficitet vezettek át, amely tehát a múlt évben ahelyett, hogy eltűnt, avagy legalább csökkent volna, még **tovább emelkedett**.

A **Budapest viszontbiztosító részvénytársaságot** a **Gazdák biztosító szövetkezete** létesítette és a vállalat elsősorban anyaintézetének, valamint a vele együtt működő **Keresztény biztosító** üzletköréből kap viszontbiztosítási foglalkoztatást, ami azonban — úgy látszik — **nem jelent egyuttal eredményes üzleti gesztiót is**.

Ha a **Magyar jégbiztosító** tőkét emel és a **Providentiánál** hasonló műveletnek aktualitásáról szólottunk, annál szükségesebb lesz ez mihamarabb a **Budapest viszontbiztosító**nál, hogy a **deficitnek kedvezőtlen ténye legalább tőkésaportítás révén eltűnjék és a jövőre nézve is kiküszöböltesék**.

PROF. JUNKERS

gázfürdőkályhái

a legjobb és legmegbízhatóbb világhírű melegviztermelő készülékek

Mindenütt kaphatók!

Amerikai redőnyös irodabutorok, íróasztal, amerikai összerakható könyvszekrény, kottaszekrény.
Pénzszekrény, tűzmentes okmányszekrény, vas-kazetta, használt és új nagy választékban. Adás-vétel, csere, javítás. — **Általános Pénzszekrény-kereskedelmi Részvénytársaság** Budapest, Bálvány-utca 6. szám. Automata: 811—54. Kivánatra árjegyzéket küldünk. 928

Ismét akcióba léptek az azonnali valorizációt sürgető intézetek

A Magyar Pénzügy több ízben beszámolt azokról a tárgyalásokról, amelyek részben a magánbiztosító intézetek m. kir. állami felügyeleti hatóságánál, részben pedig a pénzügyminisztériumban folytak az életbiztosítások azonnali valorizációja tárgyában. Abban az időben a kormány a biztosító intézetek egyik csoportját által előterjesztett kérelmet arra hivatkozással utasította el, hogy olyan nagy összeget igényelne ez az azonnali valorizáció, amelyet néhány biztosító intézetet alapjaiban támadna meg.

Értesülésünk szerint időközben közzétették a biztosító intézetek a felügyeleti hatósággal a hozzájuk beérkezett valorizációs igénybejelentéseket és ebből

kiderült, hogy az előzően kontemplált hétszáz ezer ügyfél helyett mindössze száznegyvenezer ügyfél jelentkezett valorizációs bejelentéssel.

Foglalkozott ezzel az ügygel a Bizto-

sítási Tanács is és az általa végzett számítások azt mutatják, hogy az öt százalékkal történő valorizációhoz kb. két millió pengő szükséges. Éppen ezért a biztosító intézetek körében ismét felmerült az azonnali valorizáció terve és emiatt

a biztosító intézetek egyrésze ismét akcióba kezdett, hogy a kormány járuljon hozzá az ötszázalékos azonnali valorizációhoz.

Hivatkoznak ezek az intézetek arra is, hogy a valorizáció minél előbbi keresztülvitele jelentékenyen hozzájárulna a biztosítási üzletek fellendüléséhez, de egyúttal megszüntetné azt a bizonytalanságot is, amely ma e kérdés körül fennáll.

Információink szerint a felügyeleti hatóság szintén napirendre fogja tűzni ezt a kérdést és előreláthatóan rövid időn belül ennek a kérdésnek a letárgyalására ankétet fog összehívni.

A Pénzügyintézetek Országos Biztosító Részvénytársaságát Halasi Mátyás vezérigazgató szakavatott, körültekintő, agilis, de azért minden tekintetben óvatosan szolid üzletvezetése és személyzetének buzgó fáradozása legelőkelőbb és legkedveltebb biztosító intézeteink sorába emelte. Az intézetnek most megjelent 1928. évi zárószámadatai, amelyek külön-külön számolnak be az elemi és életbiztosítás ágazatokról, az erőteljes, egészséges fejlődésről tanuskodnak. Ez a fejlődés tette egyfelől szükségessé, másfelől lehetővé, hogy az eddigi 50.000 P alaptőkét 200.000 P-re emeljék föl, amire vonatkozólag a június 30-án megtartandó rendes közgyűlés fog az igazgatóság előterjesztésére határozni. Az alaptőkeemelés sikerét annál könnyebben sikerült a mozgékony, invenciózus vezetőségnek biztosítani, hogy a mérleg úgy az elemi, mint az életbiztosítási ágazatban nyereséggel zárult. Az elemi üzlet tiszta hozama 19.187 P, míg az életbiztosítási ágazat 10.184 P tiszta nyereséget eredményezett. A további egészséges fejlődésnek a vezérigazgató általánosan elismert személyiségén kívül a kitűnően kiépített szervezet, amely az intézet állományát szakadatlanul növeli, a kétségbe nem vonható biztosítéka.

A Magyar Élet- és Járadékbiztosító Intézet, amely újjászervezése óta a legnagyobb német biztosító-konzern, a *Muttenbacher*-csoport érdekeltségéhez tartozik, az idén tartotta huszonötödik évi rendes közgyűlését. Az új vezetőség a hozzáfűzött várakozásoknak fényesen megfelelt, aminek egyik legszembeesőbb jele, hogy biztosítási állományát a közgyűlés elé terjesztett 1928. évi zárószámadatai és jelentés szerint, tavaly megkészezte. Ez az eredmény annál szebb, mert az akvizíció tulnyomó-

résben kis életbiztosításokból áll, amelyben a kiállított kötvények átlagos összege 3000 pengő, mert hiszen nem csupán az intézet szép fejlődését tanúsítja, hanem azt is mutatja, hogy a szociális és gazdasági szempontokból annyira fontos életbiztosítás népszerűségét éppen a kisemberek körében juttatja érvényre. Ámbar az intézet reorganizációja tetemes költségeket igényelt és a mai nehéz viszonyok között az akvizíció is a rendesnél költségesebb, az 1928. évi mérleg mégis nyereséggel zárult. A kimutatott nyereséget az intézet erősítési céljából a tartalékok dotálására fordították.

Biztosítási konferencia és idegenforgalom. A Nemzetközi szállítmánybiztosítási kötélek, amelynek öszi ülésén a kontinens összes számottevő biztosító vállalatának vezetői, sőt tengerentúli biztosítási korifeusok is rendszeresen megjelennek, ezúttal szeptember havában Wienben fogja megtartani összejövetelét. A nagyszabású konferencia, amelyen legalább 1000 résztvevőre számítanak, idegenforgalmi szempontból is komoly jelentőséggel bír. Ma már nem sikerült az ülés színhelyét kitzetni Budapestre úgy véljük, hogy a magyar hivatalos körök nem fogják elmulasztani az alkalmat, hogy a világ legnevesebb assecurateurjeivel fővárosunkat legalább megismertessék. Az *Internationales Transport Verband* jelzett értekezletének nagyszabású voltára való jellemző, hogy csak az előkészületek megbeszélésére a különböző államok delegáltjából Londonba május végére külön konferenciát hívtak egybe.

bánati magyar bankot, melynek főcélja a magyar gazdáközönység altruisztikus alapon való hitelezése lett volna. Erre a segítő kézre valóban nagy szüksége van a bánati gazdáközönységnek.

A magyarságot ottani vezetői átlátták az előrelátható katasztrófákkal fenyegető helyzetet s ezért akarták megalapítani nagy bánati magyar bankot.

Mint most értesülünk, ennek a tervnek megvalósítása elé akadályok gördültek, melyek bizonytalan időre kitolták a Magyar Párt bánati bankjára vonatkozó tervek keresztülvitelét. Tényként megírhatjuk azonban, hogy a Kolozsvári takarékpénztár és hitelbank rt., mely amúgy is egyharmadrész erejéig érdekeltéget vállalt volna a Bánati magyar bankkal, bevonul a bánati piacra. Ötálló intézetet létesít Temesváron a Kolozsvári takarékpénztár és hitelbank, mely ugyanazt a célt lesz hivatva szolgálni, mint a bánati magyar bank. Az intézet elnöke a Bánásban előnyösen ismert báró Ambrózy Andor, vezérigazgatója pedig Gitta Béla lesz, aki a Dettai takarékpénztár vezetője volt. Az új intézet szervezési munkálatai annyira előrehaladt stádiumban vannak, hogy augusztus végére már működésének megkezdésére is lehet számítani.

Moratóriumot kért a Banca Franco-Romana bukaresti pénzintézet

A román főváros pénzügyi köreiből élénk kommentálják a hírt, hogy a Banca Franco-Romana, amely egyike a régi királyság legjelentősebb pénzintézeteinek, fizetési zavarokkal küzd. A bankról néhány hónappal ezelőtt az a hír terjedt el, hogy esztendőkon keresztül meghamisították a bankot és ilyen módon horribilis összegeket károsították meg az államot. A pénzügyminisztérium annakidején vizsgálatot is rendelt el, amelynek eredménye mindeddig ismeretlen maradt.

Az intézet hitelle azonban megrendült és az utóbbi időben a betétesek egyre nagyobb számban jelentkeztek betéteikért.

A bank kénytelen volt a kifizetéseket beszüntetni. Az intézet igazgatósági ülését tartott, amelyen elhatározták, hogy az ilfovi törvényszéktől 6 hónapos moratóriumot kérnek. Az 1928. december 21-iki mérleg szerint a bank betéti állománya 650 millió leire rug. Folyószámlahitele 280 millió leiel van megterhelve. Ezzel szemben könnlevőségei 1 milliárd 25 millió leire rugnak, részvénytőkéje 120 millió lei, tartaléktőkéje 27 millió és legutóbbi mérlegében 22 millió tiszta nyereséget tüntetett fel.

A Banca Franco-Romana igen komoly és tekintélyes pénzintézetszámokban ment, amelynek különösen a régi királyságban igen kiterjedt üzleti összeköttetései voltak. A banknak a régi királyság minden jelentősebb helységében fiókjai működnek s épen ezért a fizetések beszüntetésének híre általános meglepetést keltett a piacon. Legújában az a hír tartja magát, hogy a bajba jutott pénzintézet átvétele céljából egy német csoport érdeklődött az intézet státusa iránt.

PÉNZÜGYI HIREK

Nemzetközi bank Bukarestben. Internationale néven nagybank alakult ötszázmillió lei tőkével, még pedig a következő bankokból: Dresdner Bank (német tőke), Amsterdamsche Bank (holland tőke), Hambros és Haies (angol tőke). Az igazgatósági elnöke *Argetianu* liberális politikus, volt miniszter, alelnöke *Cantacuzino*.

Új román bankjegyek. Bukarestből jelentik: A Banca Nationala rövidesen új bankjegyeket hoz forgalomba és pedig 5000, 10.000 és 20.000 leies címletekben.

Felemlik az adóhátralékok kamatját. Bukaresti tudósítónk jelenti: A pénzügyminisztérium törvényjavaslaton dolgozik, amely szerint az adóhátralékok késedelmi kamatját lényegesen felemlik. A kamat felemléséről szóló törvénytervezetet a legközelebbi napokban a parlament elé fogják terjeszteni.

Uj pénzintézet Marosvásárhelyen. Az ipar- és kereskedelmi miniszter engedélye alapján június 11-én Marosvásárhelyi Általános Kereskedelmi Bank Részvénytársaság címen új pénzintézet kezdte meg működését Marosvásárhelyen. Az intézet 6.000.000 lei, teljében befizetett alaptőkével indult meg és a bankszakma minden ágában a felek rendelkezésére áll. Az igazgatóság tagjai: *Rosenfeld* Jenő elnök, *Sándor Már,* *Ellek Gyula,* *Deutsch Vilmos,* *Révész Ernő* és *Rosenfeld A. József.* A felügyeleti bizottsági tagokat *Mihály Gergely* dr. *Haimann József* és *Braun Izor* tartik be. Az új bank adminisztrációjának élén, mint ügyvezető-igazgató, *Wegner Kálmán,* a Marosvásárhelyi leszámított bank volt cégjegyzője fog állni.

Kolozsvár, Temesvár, Csernovitz és Jasi kapnak tőzsdét az új tőzsdetörvény alapján. A tőzsdereform előkészítésére kiküldött bizottság elkészült munkájával és javaslatát a törvényhozó bizottság elé terjesztette. A javaslat szerint az egyes országrészek tőzsdéit *Kolozsváron,* *Temesváron,* *Csernovitzban* és *Jasiban* állítják föl. Legfontosabb része a tőzsdetörvénynek, hogy bevezeti a határidőüzletet, egységesíti az árutőzsdét és az új áru és értéktőzsdék felállításával megszünteti a bukaresti tőzsdé egyeduralmát.

A Nagyszentmiklósi népbank rt. részvénytőkéjét 600.000 leiről 2 millió leire emelte föl. A tőkeemelés a temesvári törvényesek bejegyzete.

A Dévai takarékpénztár rt. 5 millió lei részvénytőke és 1.295.000 lei tartalékok mellett mult évi mérlegében 371.692 lei tiszta nyereséget mutat ki.

Ipari és kereskedelmi hírek

Ujabb öt leiel emelik Romániában a cukor kilóját. A kereskedelmi minisztériumban *Caesar Petrescu* vezérfelügyelő jelenlétében a cukorrépa-termelők és cukorgyárosok aláírták az 1929-1930. évekre szóló cukorrépa-beváltási árákról szóló szerződést. Ez a szerződés, mely egy évre szól, a cukorrépa beváltási árat vagononként 11.300 leiben állapította meg. A cukorrépa-termelők nevében *Comert Frigyes* képviselő a cukorgyárosok részéről *Bistriceanu* írták alá a szerződést. *Comert Frigyes* képviselő kijelentette, hogy a kormány minden valószínűség szerint újabb öt leiel taxát vet ki a cukor kilójára és így a cukor közeli drágulása előrelátható. Ha ez az újabb öt leiel taxa életbelép, akkor az állam, mely idáig a cukor kilójára hét leiel taxát vetett ki, 12 leiel taxát fog szedni egy kiló cukor után. Az újabb taxamevelés után a cukor nagyban ára körülbelül 36 és kicsinyben 40 leiel lesz.

Megalakult a román-svéd gyufagyár rt. A svéd gyufakötesőmvel kapcsolatosan, a kölcsönszerződés értelmében megalakult egy román-svéd részvénytársaság. A társaság alaptőkéje 150 millió lei névértékről szól, amelynek nagyrészt a Krüger-csoport jegyezte le. A vállalat igazgatóságának tagjai: *Moldovan Valér,* *Pelivan Ion,* *D. Tanasescu,* *Leonida mérnök,* *Alstrom,* *Kordberg* és *Kronberg;* cenzorok: *Krnciu,* *Schoner* és *Blad.* A részvénytársaság új gyufagyárat fog létesíteni Romániában a legmodernebb gépekkel és eszközökkel.

KÖZLEKEDÉS ÉS SZALLITÁS

Tizenhét amerikai hajóstársaság fuzionált. Az *Otis et Co.* newyorki éslevelandi bankház az Egyesült Államok Nagy Tavain (Great Lakes) működő 17 gőzhajóvállalatát egy óriási 50 millió dollár részvénytőkével rendelkező vállalatba egyesíti. Az új fuzionált gőzhajózási vállalatnak 115 hajója lesz kb. 1.000.000 tonna tartalommal. Ezt az óriási tranzakciót *Cyrus S. Eaton,* az *Otis* bank vezetője vitte keresztül, akinek nevéhez már sok nagy pénzügyi művelet sikeres keresztülvitele fűződik. *Tavaly* a newyorki tőzsdét azzal lepte meg, hogy vállalatai megszerezték a *Goodyear Tyre* et *Rubber Company,* a világ legnagyobb gumigyárának részvénymajoritását. Nemrégiben létrehozta azt a 100 millió dolláros fuziót, a *Cleveland Cliffs Iron Company* és az *Eaton* vas- és acélérdekeltségek között, amely fuzió által az Egyesült Államok leg-hatalmasabb acél- és vasművei egy óriási vállallattá olvadtak össze.

ROMÁNIA

A kolozsvári takarékpénztár és hitelbank bevonul Bánát pénzügyi piacára

Báró Ambrózy Béla elnöklétével új magyar pénzintézet alakul Bánában

Az utóbbi időben több kombinációval kapcsolatban emlegették a Kolozsvári takarékpénztár és hitelbanknak a bánati pénzügyi piacra való bevonulását és ezek közül legkomolyabban kétségtelenül a sokat emlegetett nagy bánati magyar bank alapításával kapcsolatban hozták szóba a Kolozsvári takarékpénztár és hitelbankot. Nemrégiben még úgy látszott, hogy a bánati magyar bank megalapítása befejezett ténynek tekinthető s illetékes helyekről olyan értelmű nyilatkozatok is elhangzottak, hogy a Kolozsvári takarékpénztár és hitelbank mint a bá-

nati magyar bank főalapítója 10 millió leivel, tehát a tervbevetett 30 millió lei alapítókéntek egyharmadával vesz részt a bánati magyar bank alapításában.

Kétségtelen, hogy egy nagy, irányító szerepet betöltő magyar pénzintézetre szükség van Bánát magyarországnak. A jelenleg vezetőszerepet játszó, pénzügyi dolgokban irányító bánati bankok román, illetve szász jelleggel bírnak s a helyzet tényleg az, hogy számottevő magyar intézet Bánátban nincs. Éppen ez adta meg az iniciatívát a magyar párt vezető tagjainak, hogy meg kell csinálni a nagy

T Ő Z S D E

Kamatlábemelés kísért Angliában

Nálunk feszült irányzat mellett a visszleszámitolás vidéknek 9 - 10 1/2 százalék

A nemzetközi pénzpiac figyelme Montagu Normannak, az Angol Bank kormányzójának amerikai utazására összpontosul. Ennek az utazásnak az a célja, hogy az amerikai Federal Reserve Bankok vezetőivel megbeszéléseket folytasson az Angliából Amerikába irányuló aranykivitel megállítására, hogy ezáltal az angol kamatláb további emelése elkerülhető legyen. Ez utóbbi veszély ugyanis amiatt áll fenn, hogy június eleje óta az Angol Bank aranykészlete jelentősen csökkent és ha az aranykiözönlést nem tudják megállítani, akkor az Angol Bank aranykészlete el fogja érni a 150 millió fontot, ami viszont az aranyvaluta fentartásának a minimuma.

Ha az angol Bank kormányzójának amerikai tárgyalásai nem hoznának eredményt, ebben az esetben az arany kiáramlásának megakadályozására kénytelen lenne a Bank of England vezetősége a kamatlábemelés fegyveréhez nyulni.

Ugy az amerikai események, mint pedig a félévi zárlat részben idegesség, részben pedig tartózkodóvá tették a nemzetközi pénzpiacot. A párisi jövőteli konferencia hozott ezideig enyhülést a nemzetközi pénzpiacra, ahol a newyorki tőzsdéjétek még mindig jelentékeny összegeket von el a rendes szükséglet kielégítésétől. A félévi zárlat pedig — mint említettük — tartózkodóvá teszi a pénzcentrumokat, mert egy a nagybankok, mint a részvénytársaság formájában működő magánbankházak is mérlegtechnikai okok miatt jelentékeny pénztárkészletet akarnak kimutatni.

Nálunk a pénzpiacra szintén a félévi zárlat hatása érezhető. Az utóbbi hónapok eserde pénzkereslete és annak ellenére, hogy már a hónap közepén a legtöbb vállalat éppen a félévre való tekintettel lefedezte magát az utolsó szükségletével is, mégis

kisebfboku feszültség van, mert a bankok nagyobb fokú mobilitás kimutatása céljából igen szigorúan bírálták el a legutóbbi napokban hozzájuk érkezett hiteligenléseket.

Hogy a félévi mérlegekben mitől nagyobb pénzkészletet mutathassanak ki, erősen korlátozták a hitelnyújtást. A belföldi pénzpiacra tehát csak július 15-ike körül várható kisebb enyhülés, amely azonban nem annyira a kamatlábemelésekben, hanem inkább a könnyebb hitelnyújtásokban fog megnyilvánulni.

A belföldi pénzpiac szempontjából kedvező tünetről számol be a Nemzeti Bank június harmadik hetéről szóló kimutatása, amely hosszú idő után a Jegybank valutaállományának 533 millió pengős emelkedését tünteti fel.

Ez arra vezethető vissza, hogy az utóbbi időben megjavult a mezőgazdasági export, másrészt pedig külföldi lejáratú hitelek visszaszívárogának az országba.

A Magyar Pénzügy régebben már rámutatott arra, hogy az angol s amerikai pénzpiacra kívül komoly figyel-

met kell szentelni a francia pénzpiacnak is, ahol egész Európában ezidőszent a legelősebb a pénz. A magyar — francia gazdasági kapcsolatok újbóli felvételét jelenti az a figyelemre méltó körülmény, hogy a legutóbbi időben Franciaországból egyre sürűbben érkeznek kölcsönajánlatok, sőt Londonon keresztül is csinálnak francia pénzt. Ha az illetékes körök a kedvező alkalmat kihasználják, úgy a gazdasági életnek igen nagy szolgálatot tehetnek, ha francia tőke figyelmét ráirányítanák Magyarországra.

A leszámítolási tételek kamatlábai az utóbbi időben lényegesen változatlanok, így a budapesti intézetek egymásközti viszonylatában 9%-ot számítanak fel, a vidéki intézetek váltóit 9-10 1/2 mellett számítoják le, a rendes kereskedelmi váltók kamattétele 9 1/2%, az elfogadványok 11-12%, míg a gabonaváltóké 9 1/2-10 3/4%.

Lombard kölcsönök kamattétele a budapesti tőzsdén a bankok egymásközti forgalmában 8-9%.

Devizakölcsönökből aránylag kevés ajánlat érkezik az utóbbi időben, sőt a június végén lejárató tételeket sem prolongálják minden esetben a külföldi pénzkilhelyezők felévi mérleg-szépítési okok miatt. A horánkölcsonök kamattétele az elsőrangú pénzüintézetekkel szemben 3 hónapi lejáratra 7 1/4%, a másodrangúakkal szemben 7 1/2%, míg a fonté 7%, illetve 7 1/4%.

dén máris utaltak arra, hogy a felfüggesztés az üzletág teljes megszüntetésével lenne egyenlő, holott a megszüntetését ennek az üzletágnak a gazdák sem kívánják, mert hiszen

sok gazda is adott el határidőbuzát, amikor nem volt vevő az effektívre.

A mellékcikkek közül csak a *tengeriből* volt nagyobb forgalom gyakori változás mellett és ezen a piacon várják a *tranzító kukorica határidőüzlet* létesítését. Az *árpa- és zabüzletben* a héten nem volt különösebb esemény. A tiszai új 77-es buzát 10 fillérrel, az új rozst 80-90 fillérrel, az októberi határidő árfolyama alatt vásárolták. *Egységese irányzatról azonban ujabban sem lehetett szó.* Szerdán pl. nagy számmal akadtak lebonyolító műveletek, arra való utalással, hogy a vidéken is tulposzimistikusnak tartják a földmívelésügyi miniszter terrésbecslését, arról nem is szólván, hogy

ahol kiszántások voltak tavasszal, ott az őszi helyett tavaszikat vetettek,

illetve a kiszántott buza és rozs helyett a kapások termelését kultiválták ntenziven, vagyis a *kapásoknál várható többlet kárpótlást nyújt azért a csökkenésért, amely a buzatermésnél keletkezik ebben az esztendőben.* Meg kell azonban jegyeznünk, hogy az irányzat bizonytalanságához sok tekintetben hozzájárult az is, hogy arról a szervezetről, amelyet Amerikában létesítettek a gabonárák stabilizálása céljából, még mindig nagyon ellentétes hírek vannak a világgiaconon.

A Farm Board különben nem fog buzát vásárolni, hanem csak olesó kölcsönöket folyósít majd,

hogy ennek a segítségével tegyék lehetővé azt, hogy a termelők csak nekik konvenialó árnál értékesítsék készletüket. Ettől az akciótól pedig nem várnak valami sokat, mert az árak esését éppen az okozta Amerikában, hogy rendkívül nagyok a készletek.

A földmívelésügyi miniszter első idej termébecslése foglalkoztatja az egész gabonapiacot. Általános meglepetést keltett ugyanis a hivatalos termébcslés tartalma, amennyiben a földmívelésügyi minisztérium tudvalevően mindössze 17.2 millió métermázsára taksálta a buzatermést. A mult esztendőben 27 millió métermázsra buza termett, de a meglepetést nem az okozta, hogy a tavalyi és idej becslés között 10 millió métermázsra a csökkenés, mert amikor a kiszántásokról érkezett be a sok jelentés, már akkor számoltak azzal, hogy az idén lényegesen kisebb lesz a buzatermés.

A meglepetést inkább az okozta, hogy a magánbecslések alapján 18.50-19 millió métermázsra hozamot reméltek, úgyhogy tulajdonképpen a magán- és hivatalos becslés közötti két millió mázsányi differencia okozta a tulajdonképeni meglepetést.

Nagyon sokan hangoztatták is, hogy mindenesetre helyénvaló lenne visszamélekezni a mult évi eseményekre. A mult évben ugyanis a legelső taksálásnál körülbelül 22 millió métermázsra becsülték a buzahozamot, azután mégis 27 millió lett a végleges eredmény, más szóval abban bíztak, hogy az idén is, ha nem is 5 millió métermázsával, hanem successive 1-2.50, esetlen 2 millió métermázsával kedvezőbb szám adatok kerülhetnek forgalomba, az idej buzatermés taksálására vonatkozólag is, különösen ha az aratás és behordás idején kedvező lenne az időjárás.

Az értéktőzsdei árjegyzőbizottságok döntései mind nagyobb fontosságot nyernek a piacon

Az utóbbi napokban tudvalevően a nyomaér ékek piacán lejátszódtott események foglalkoztatták elsősorban a piacot, különösen azon a napon, amikor egyik helyen 42 «pénz», másik helyen 50 «ruca» volt a Wedianer részvényben. Hosszabb ideig teljesen értelmetlenül állottak ezzel a szokatlan áralakulással szemben, mert a tőzsdén talán

még sohasem volt példa arra, hogy ugyanakkor 50 ért vásároljanak egy részvényt, amikor 42 ért kinnálják.

Az okok, amelyek a feltűnő eltérésekre alkalmat szolgáltatottak, ismeretesekek már (az egzekutáló fél, aki 42-ért kinnálta, azért nem akarta 50-ért adni, mert ezt az árfolyamot az ígérte, akinek a terhére történt az egzekutálás). Ezuttal tehát csupán az árjegyzőbizottságnak az incidenssel kapcsolatos működésével foglalkozunk. Azon a napon ugyanis, amikor afőlt kellett dönteni, hogy érvényes-e a Wedianer részvények 42-50 és előfordulási árfolyama, az értéktőzsde egész közönsége az árjegyző bizottság ternébe tódult, rendkívüli türelmélenséggel várva a bizottság döntését. Általános volt az a vélemény, hogy a bizottság nem fog végleges határozatot hozni, hanem az **aznapi összes kötések érvényességének felfüggesztésével a tőzsde elnöksége elé terjeszti az ügyet döntés céljából.** Általános meglepetésre azonban a Rosenberg Jenő tőzsdetanácsos elnökségével működő bizottság döntést

hozott, arra való utalással, hogy mivel

a 42-nél egzekutáló felet nem lehet arra kényszeríteni, hogy annak adja 50 ért, akinek a terhére egzekutál

a 42-50-ig kötött üzleteket mind érvényesnek jelentette ki és ezt a határozatot az elnökség is jóváhagyta. Ezzel beigazolódtott az, hogy az árjegyző bizottság igen fontos kérdésekben is önállóan tud határozni és határoz is. Mivel pedig mostanában számos részvényről olyan az áralakulás, amely nehéz feladatok elé állítja mindazokat, akik az árjegyzésben részt vesznek, feltűnően szükségesnek tartanák a tőzsdén, hogy

akiket a tőzsde tanácsa beválaszt az árjegyző bizottságba, ezt a megválasztást ne csak dekorumnak tekinték, hanem vegyenek is részt az ülésen,

támogassák az elnököt és a titkárokat nehéz munkájukban, mert nemesak az emittett incidenssel kapcsolatban, hanem egyébként is többször lehetett meggyőződni arról, hogy az értéktőzsde árjegyző bizottsági döntései mind nagyobb fontosságot nyernek a piacon. A bizottság döntései t. i. abból az okból is fontosak, mert sokszor a hivatalos forgalom ideje alatt negyedóráig tartó viták keletkeznek egy-egy jegyzés alatt és így az üzletek gyors lebonyolítását is siettetik, ha a bizottság azonnali döntéseivel meg lehet oldani a vitás kérdéseket.

Az első termésbecslés után is változó a gabonapiac irányzata

A gabonapiac érdekes eredményekben a héten sem volt hiány, annál kevésbé, mert a belföldi csökkenés ternébecslésel szemben nem hagyhatták figyelmen kívül, hogy

a külföldről viszont kedvező hírek jöttek a mezőgazdasági helyzetről,

minek következtében újból hangoztatták, hogy nem a spekuláció, ha-

nem a külföldi hírek a döntők a belföldi áralakulásra is, mert nekünk, mint exportállamnak, a külföldhöz kell igazodni. Erre pedig azért utaltak, mert Péter Pálkor különböző gazdagyűések lesznek az országban, amelyekben megint határidőüzletellenes támadások fognak elhangzani. Egy évre való felfüggesztés é akariják kéri a határidőüzletnek és így a tőzs-

Lapunk úgy Budapesten mint vidéken és a pályaudvarokon az IBUSZ ujságpavilonjaiban kapható!

Vállalati válságok tartják állandóan izgalomban az értéktőzsdét

A budapesti értéktőzsdén a legutóbbi hetek eseményeit, a néha napján felbukkanó vállalkozási és vásárlási kedvet is majdnem teljesen megölték. Teljes tartózkodás és idegenkedés jellemzi a tőzsdéi spekulációt, amely a bekövetkezett események hatása alatt elvesztette a bizalmát olyan részvényekkel szemben is, amelyeket pedig a való érteke közé számítanak.

Krizisét éli a budapesti értéktőzsde, de ennek okai az általános gazdasági helyzeten felül az igen nagyfokú elszegényedésben találhatók meg. Az évekre visszanyúló árfolyamcsökkenés jelentős veszteségeket okozott tőzsdéi spekulációnak, amely üzletének viteléhez szükséges összeget egyre gyakrabban kénytelen volt angazsmányai eladásával pótolni. Ezek az öngesztükciók tehát azt eredményezték, hogy

egyrészt mind szűkebbkörre szorult össze a favorizált részpapírok száma, másrészt pedig a részvények eladása árán mobilizált összeget a lecsökkent kereseti lehetőség miatt nem újabb részvényspekulációra fordítottak, hanem a tőzsdéi hivatásos közönsége saját megélhetésére használta fel.

Kedvezőtlenül hatott azonban az a bizalmi krízis is, amely a múlt év őszén indult meg, folytatása lesz pedig a Krausz Simon bankház immobilizációja. Ugyancsak kellemetlenül érintette a spekulációs tevékenységet a Földhitelbank esete is.

Amikor tehát a gazdasági válság tőkeerosónak vélt intézkedéseket sem kímélt meg, egészen természetes, hogy a túlfűtött fantáziájú spekuláció elvesztette bizalmát és a vállalkozási

kedvét esetleg olyan részvényekkel szemben is, amelyek komoly értéket képviselnek. Ez a kedvetlenség nyilvánul meg már hetek óta még akkor is, ha a berlini és bécsi tőzsdén javuló tendencia mutatkozik meg. Belső ösztönzést nem kap az a tőzsde, mert a nagyközönség egészen közömbösen és érdektelenül nézi a tőzsdéi eseményeket, vételi megbízásokkal még a nagyobb pénzintézetek is ritkán jönnek a tőzsdére, a külföld játéka pedig a nagykeresetű lehetőségeket nyújtó amerikai tőzsdéken koncentrálódik. Nálunk tehát magára van hagyva a tőzsde és amíg a gazdasági helyzeten a javulásnak jelei nem tapasztalhatók, a tőzsdén sem várható sem élénkítés, sem pedig a forgalom fellendülése.

A párisi jóvátételi konferencia sem hozta meg a várt eredményeket, mert

a konferencia csak nagy vonásokban intézte el ezt a világgazdaság érdeklődésének központjában álló kérdést, azonban a részletkérdések igen komoly és nagy horderejű tárgyalásokat igényelnek. Ez utóbbiak miatt a nemzetközi pénzpiac helyzetében sem mutatkozik kedvezőbb változás, úgyhogy az európai tőzsdéken a tuldrága pénz nem alkalmas a tőzsdéi fantázia megélénkítésére.

Ami a budapesti tőzsdén jegyzett részvények áralakulását illeti, itt feltűnő a Földhitelbank részvényeinek árhullámlásával üzőtt játék.

Az érdeklőt tőzsdetagoz mozgalmat indítottak az őket önhibájukon kívül ért veszteségek miatt. A múlt hónapban nagy érdeklődést keltett Bauxit-részvény körül megnyugodtak a kedélyek, itt már alig nyilvánul meg valami kis érdeklődés. A legtöbb részvényről egészen jelentéktelen differenciák fordulnak elő egyik napról a másikra.

A valuta- és devizapiacra a nyaralási szezon miatt a valuták iránt van nagyobb érdeklődés, de ez az árfolyamokban nem okozott lényegesebb eltolódást.

A LEGUTÓLSÓ HÉTEN JEGYZETT ZÁRÓÁRFOLYAMOK PENGŐBEN A KÖVETKEZŐK:

Bankok						Bányák. Téglaárak						Faipari vállalatok						Szállodák és gyógyfürdők									
20.	21.	22.	24.	25.	26.	20.	21.	22.	24.	25.	26.	20.	21.	22.	24.	25.	26.	20.	21.	22.	24.	25.	26.				
Angol-Magy.	92	92	92	92	92	Bauxit Tr.	164	171	170	162	160	157.4	Teudloff	12.8	12.8	12.8	12.8	12.7	12.7	Fővárosi sör	64	—	—	—	—		
Atlantika	0.46	0.46	—	0.44	—	0.38	Beosini	219	219	219.5	—	219	214.5	Unitas	30	—	30	30	30	30	Gschwindt	155.5	154.5	—	155	156.5	156.5
Bosny. Agr.	—	—	—	—	—	Borsodi	6.5	6.8	6.5	5.9	—	6	6	Vulkán	5	5	5	5	5	5	Királyosor	—	—	—	7	—	—
Bp. Iparb.	20	20	20	20	20	B.Sztlőrcini	18.5	19	18.5	19.5	—	—	Wörner	13	—	13	13	13	13	Köb. Polg. sör	—	—	—	188	186	185	185
Fabank	21.5	21.5	21.5	21.5	21.5	Ciklop. építő	—	—	—	—	—	—	Faipari vállalatok	—	—	—	—	—	—	Krausz szesz	103	—	—	103	105	—	
Földhitelb.	26.5	30	28	7.5	11.5	Cement	—	—	—	—	—	165	Merkur	5	—	—	—	—	—	Pannónia sör	37	—	—	—	—	—	
Hazi	54.5	54.3	54.3	54.5	54.5	F. Kohó	34	34.2	34.5	36.5	—	37	Dunahar.	—	—	—	—	—	—	Temesi sör	20	20	—	—	—	—	
Hermes	—	30	31	31.5	31.5	Drasche	102	104	108	11	110	112	Fornér	—	—	—	—	—	6.5	—	—	—	—	—	—		
Horv. Iesz.	—	—	—	—	—	Magnezit	190	192	192	193	192	191	Guttman	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Ált. Bank	—	—	—	16	15	M. Aszfalt	25.8	25.5	24.8	25	25	25.5	Hazi fa	6	6	6	6	—	—	—	—	—	—	—	—		
Magy. Hitel	77	77	77	77	77	M. Ált. Szén	679.5	680	682	692	686	685	Honi fa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
M. Ált. Ing.	210	210	210	210	210	M. Kerámia	—	64	64	64	64	—	Malomsoky	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—		
Magy. Cseh	17	17	17	17	17	Posti ny.	—	—	—	—	—	—	Nemzeti fa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Magy. forg.	81	81	81	81.3	81	Móri szén	—	—	—	—	—	—	Ófa Zürich	105.8	106	108	107.5	108	108	—	—	—	—	—	—		
Magy. Jelz.	45	45	45	45	45	Nagybányai	25	—	25	25.2	25.3	25.5	Rézbanyai	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
M. K. Hitelb.	72.5	72.5	—	—	—	Salgó	48.1	48.5	48.6	49.1	48.5	48.5	Szlovénia	—	0.4	0.4	—	0.4	0.42	—	—	—	—	—	—		
Leszámit.	92.4	92.4	92.4	92.3	92.3	Unió bánya	—	—	—	—	—	—	Thék	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
M. Nemz. B.	224.5	224.5	224.4	224.1	224	Urikányi	117.5	118	117.8	117	115.3	113.8	Nasci	158	159.7	166	160.7	158.8	160	—	—	—	—	—	—		
M.-Ol.-Bank	70	70	70	70	70	—	—	—	—	—	—	—	Viktória	4.5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Közp. Jelz.	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Zabolai	—	—	0.3	—	0.3	0.5	—	—	—	—	—	—		
Mercur	20	—	20	20	20	Athenaeum	17	16.4	17.5	17	16.5	17	Toplicai	—	—	—	—	—	12	—	—	—	—	—	—		
Nemz. Tak.	27	26	27	27	27	Főváros ny.	15.5	—	—	15	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Orsz. Iparb.	—	—	—	—	—	Franklin	44.5	44.5	45	45	45	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Oszt. Iparb.	—	—	—	—	—	Globus	26.5	26.5	26.5	26.5	26.5	26.5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Oszt. HIT.	42.8	42.8	42.8	42.7	42.3	Kunossy	8.3	—	8.3	8.3	8.3	8.3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Pesti Ker.	110	110	—	110	110	Pallas	8.2	8.2	8.4	8.8	8.3	8.3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Wiener Bv.	17.8	—	17.8	17.8	17.8	Posti ny.	—	—	—	360	280	220	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	Révai	15	15	15	15	15	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	Rigler	14.5	14.5	14.5	14.5	14.5	14.5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	Stephanum	17	16.5	16.5	17.25	17.1	17.5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	Ujságizem	9.8	9.8	9.8	9.8	9.8	9.8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	Wodianer	50	50	50	35	28	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—																					

Valuták és devizák árfolyamai:

Table with columns for Valuták (currencies) and dates from Jun. 19 to Jun. 26. Rows include Angol font, Belga frank, Cseh korona, etc.

Table with columns for Devizák (exchange rates) and dates from Jun. 19 to Jun. 26. Rows include Amsterdam, Athén, Belgrád, Berlin, etc.

Zürichi devizazárlet

Table showing Zürich exchange rates for various locations like Budapest, Bécs, Prága, Varsó, etc., from Jun. 19 to Jun. 26.

Nemesfémek árjegyzései pengőben

Table listing prices for gold and silver (Szevezüst gmja, Szinarany, Platina, etc.) in pengő from June 19 to 25.

bank által kibocsátott 7 és fél százalékos, dollárra szóló, 35 éven belül névértékben visszafizetendő aranyjegy...

Készárúárjegyzék hivatalos árjegyzései: Buza: tisztai 77 kg 22.40-22.55, 78 kg 22.60-22.75, 79 kg 22.80-23.00, 80 kg 23.10-23.25...

Gabonák

Határőrdiárjegyzései: Buza: Október 23.00-37, zárlat 23.36-37, március 25.00-37, zárlat 25.35-36, Rozs: Október 18.50, 48, 47, 40, 54, 72, zárlat 18.66-68...

IPARI HIREK

A Magyar cukoripar rt. közgyűlése az elmúlt üzletévre az osztalékot 10 P-ben állapította meg. A Magyar ruggyantaárugyár rt. közgyűlése az 1928. üzletévre 3.50 P osztaléknak kifizetését határozta el...

gét 120.000 P alaptőke mellett 12.298 P tiszta nyereséggel zárta az előző évi 11.968 P-vel szemben. Az igazgatóság a május 16-ra összehívott közgyűlésnek 2.50 P = 5% osztalékot fizetést fogja ajánlani...

Julius 2. Hunnia általános biztosító rt. (a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-bank helyiségében, V., Dorottya-u. 6.) d. e. 9 ó. rendes közgy. mérleg, felmentvény, ind. - Világjárás utazási és menetjegyiroda rt. (VI., Andrásy-u. 86. II. em. 10.) d. u. 4 ó. rendes közgy., mérlegbemutató, felmentvény. - Agrár-Industria rt. (V., Vécsey-u. 4.) déli 12 ó. rendes közgy., elsőbbségi részv. törzsrésztvényre való átalakítás, részvény összevonás, alaptőkeemelés, ind. - Szerémi József rt. (VII., Károlykörtút 5.) d. e. 11 ó. rendes közgy., mérlegmegállapítás, ind. - Oikosz ingatlan rt. (IV., Sörház-u. 3.) d. u. 6 ó. rendes közgy. zárszámadások, felmentvény, ind.

Julius 3. Magyar kereskedelmi csarnok bérhelyiségei építő rt. (IV., Régiposta-u. 7-9, III. 34/a.) d. u. 1 ó. rendes közgy., ezarómérleg, felmentvény, két ig. tag vál., ind. - Dominium kereskedelmi rt. (V., Tüskör-u. 4.) d. u. 1 ó. rendes közgy., zárszámadások, felmentvény. - Magyar mezőgazdasági rt. (V., Tüskör-u. 4.) déli 12 ó. rendes közgy., zárszámadások, felmentvény. - Kávéháziipari rt. (dr. Wolff-iroda, Andrásy-ut 33.) d. u. 5 ó. rendes közgy., mérlegmegállapítás, felmentvény. - Hódmezővásárhelyi szövetkezeti áruforgalmi rt. (Hódmezővásárhely, dr. Hollósi-irodában) déli 12 ó. rendes közgy., zárszámadások, felmentvény. - Herta-malom rt. (Budapest, IV., Petőfi Sándor-u. 11.) déli 12 ó. rendes közgy., mérleg, alapszab. 23. §-ának mód.

Julius 4. Ifj. László Gyula juta- és kenderforgalmi rt. (V., Nádor-u. 20) d. e. 10 ó. rendes közgy. mérlegbemutató, felmentvény, ind. - Fővárosi bérpalota rt. (V., Erzsébet-tér 3, dr. Zerkowitz-iroda) déli 12 ó. rendes közgy. zárszámadások, felmentvény, ind. - Belvárosi bérpalota rt. (Erzsébet-tér 3, dr. Zerkowitz-iroda) d. e. 11 ó. rendes közgy. zárszámadások, felmentvény, ind. - Tokaji bor- és mezőgazdasági rt. (IV., Váci-u. 27-33) d. e. fél 12 ó. rendes közgy. mérlegmegállapítás, veszteség (jul. 1). - Budapesti székesfővárosi községi takarékpénztár rt. (V., Dorottya-u. 4) d. u. 5 ó. rendkívüli közgy. alaptőkeemelés, két új ig. tag v. (jun. 30). - Autóforgalmi rt. f. a. közgy. a cég megszűnésének kimondása, ind.

Julius 5. Magyar textilgyárak rt. (V., Pannónia-u. 10/c.) d. e. 11 ó. rendes közgy. mérleg bemutatás, felmentvény, ind. - Telefongyár rt. (a Wiener Bankverein helyiségében, V., Nádor-u. 4) déli 12 ó. rendes közgy. mérleg, nyereségfelosztás, felmentvény, ig. és felügy.-biz. vál., ind. - Délicsütő-árúforgalmi és kereskedelmi rt. (I., Mészáros-u. 1) déli 12 ó. rendes közgy. mérleg, tiszta jövedelem felhasználás, ind. - Lemezarugyár rt. (a Szent Lukács-fürdő rt. helyiségében, III., Zsigmond-u. 25-27, I. em.) d. u. 5 ó. rendkívüli közgy. megújítómérleg-megállapítás, felmentvény, alapszab. 6. §-ának mód. nyereségfelhasználás (jul. 3). - Continental film rt. (V., Személynök-u. 16, III. 1) déli 12 ó. rendes közgy. mérleg, tiszta jövedelem felhasználás, ind. - Lemezarugyár rt. (a Szent Lukács-fürdő rt. helyiségében, III., Zsigmond-u. 25-27, I. em.) d. u. 5 ó. rendkívüli közgy. megújítómérleg-megállapítás, felmentvény, alapszab. 6. §-ának mód. nyereségfelhasználás (jul. 3).

Julius 6. Ipari robbanóanyag rt. (V., Hold-u. 25) déli 12 ó. rendkívüli közgy. egy ig. tag választás. - Nitrokémia gyártelepek rt. (IX., Kálván-tér 7) d. e. 11 ó. rendes közgy. mérleg, felmentvény, tiszta nyereség felhasználás, ind. - Autóbillbehozatali rt. (IV., Kossuth-lajos-u. 3) d. u. 6 ó. első rendes közgy. zárómérleg, ig. választás, ind. - Kozma testvérek rt. (dr. Szilas-iroda, II., Margitkörtút 2) d. u. 4 ó. rendkívüli közgy. az alapszab. 3., 9., 10., 18. és 22. §-ának mód. - Mechanikai vas-, fém- és faipari rt. (a Gyöngyösi népbank rt. helyiségében) déli 12 ó. rendes közgy. mérleg-megállapítás, felmentvény, ind.

Julius 7. Egyesült gőzhengeremlők rt. Komádi, d. e. 9 ó. rendkívüli közgy. alaptőkeemelés, ind.

Julius 8. Központi ásványolajipari rt. (V., Akadémia-u. 1) déli 12 ó. rendes közgy. mérleg, felmentvény, alapszab. 25. §-ának mód. (részv. letét jul. 5). - Csallaghegyi Árpádfürdő rt. (Csallaghegy) d. e. 11 ó. rendes közgy. zárszámadások, ind.

Julius 12. Magyar kovasavművek rt. (Lövőház-u. 26) d. u. 4 ó. közgy. győnykimutatás megállapítása, felmentvény, felsz. és felügy.-biz. v.

Juliusban és augusztusban szombatonként szünetel az értéktőzsde üzleti forgalma. A tőzsdetanács június 26-án Regh Károly elnöklésével tartott ülésen elrendelte a Magyar Általános Hitel-

amivel szemben 200.000 P (154.000 P) értékesítéskénti tartalék áll. Az áru-készlet 254.738 P (345.713 P) és a kintlevőségek 904.902 P (699.178 P) voltak.

A Szikra magyar gyújtógyárak rt. 1928. évi zárszámadása 390.338.46 P tiszta nyereséget tüntet fel, amelyből az A sorozatu részvényekre drh-ként 12 P osztalék fizetettik. A szelvényeket az Angol-magyar bank váltja be.

Az Egyesült téglá- és cementgyár r.-t. az 1928. üzletévre részvényeként 2 P osztalékot fizet.

Az Angyalföldi textilgyárak r. t. 1928-ban egy millió pengő részvény-tőke mellett 30.507 P leírások után 57.240 P tiszta nyereséget ért el az előző évi 58.214 P-vel szemben.

A Bauxit Trust A. G. igazgatósági ülésében az ügyvezetőség előterjesztette a folyó üzletév (1929 február 1.-1930 január 31.) négy első hónapjára vonatkozó üzleti jelentést. A bányászat fejlődése teljesen kielégítő. A termelési költségek is az igazgatóság által annak idején előirányzott keretben mozognak. Ezzel szemben az eladás a múlt évhez viszonyítva, összhangban az általános gazdasági helyzettel, csökkent. A Bauxit elhelyezésére vonatkozó kilátások továbbra is kedvezőek. Ezzel kapcsolatban rá kell mutatni arra, hogy hosszulejáratu szerződések állanak fenn, például a Vereingte Aluminium-Werke A.-G.-vel, melynek alumíniumgyárait bauxittal a társaság látja el. Annak az állításnak, mintha a bauxit a jövőben kevésbé, vagy egyáltalában nem szolgáltathat az alumínium nyersanyagául, semmi alapja sincs, mert az ezidőszert alumíniumot előállító összes kohók nyersanyagaként kizárólag bauxitot használnak. A bauxitnak az alumínium mellett másik lényeges piaca, a bauxit-cementgyártás, a helyje helyezett várakozásoknak eddig teljes mértékben megfelelt. Nyilvánvaló, hogy nagy bauxit-cementgyárak létesítése néhány évet vesz igénybe és így az ehhez fűzött remények is természetesen csak a legközelebbi esztendő kö folyamán valósulhatnak meg. A társulat pénzügyi helyzete egészséges. Igazolja ezt, hogy többmillió svájci franknyi bankbetét felett rendelkezik, ellenben eddig sem bankhitelt nem vett igénybe, sem pedig adósságai nincsenek. A folyó év üzleti eredményéről az igazgatóság most, az üzletév első négy hónapja elteltével még nem nyilatkozhatik.

A Fővárosi jéggyár rt., amely a Magyar élelmiszerszállító és árukereskedelmi rt. (hűtőház) érdekeltségéhez tartozik, 1928. évi zárszámadásaiban 300.000 P alaptőke mellett 76.350 P tiszta nyereséget mutat ki az előző évi 77.193 P-vel szemben.

FOG orvos Dr. HEGEDŰS, fogbetegségek szakorvosa. Rendel: Erzsébet-körtút 38. 9-6-ig és Baross-u. 129. este 6-9-ig. Műfogak száj-pidálás nélkül. Fogtömés, foghúzás 30 évi gyakorlattal. Régi fogak olcsó átalakítása. Havi részlete is. 34

Lapunk úgy Budapesten mint vidéken és a pályaudvarokon az IBUSZ újságpavilonjaiban kapható!

MEGHÍVÓ

A Verpeléti Kereskedelmi Részvénytársaság 1929. évi július hó 8-án délelőtt fél 11 órakor Verpeléten a Verpeléti Népbank Rt. helyiségében tartja V. évi rendes közgyűlését, melyre a részvényeseket tisztelettel meghívja az

Igazgatóság.

Tárgyak:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése.

2. A mérleg és eredmény számla bemutatása, a felmentvény megadása.

3. A közgyűlés előtt 8 nappal bejelentett indítványok tárgyalása.

Mérlegszámla: Vagyon: Pénztár 1.659.32 P, Áruszámla 14.107.45 P, Folyószámla adósok 50.448.49 P, Berendezés 7.114.51 P, Dohány 7.220.95 P, Termények 6.394.04 P, Veszteség 4.263.30 P, Összesen: 91.208.06 P. Teher: Alaptőke 10.000 P, Tartalék-alap 1.000 P, Letét 2.— P, Termény 8.057.43 P, Váltók 60.500.— P, Folyószámla hitelezők 11.648.63 P, Összesen: 91.208.06 P.

Eredmény számla: Veszteség: Adó és illeték 299.43 P, Kamat 16.749.02 P, Fizetés 1.351.40 P, Költség 14.563.79 P, Jutalék 2.569.90 P, Egyéb 11.54 P, Összesen: 35.555.08 P. Nyereség: Átthozat 1.566.99 P, Nyereség az árukon 29.724.79 P, Veszteség 4.263.30 P, Összesen: 35.555.08 P.

Verpelét, 1928 december 31-én.

Az Igazgatóság.

Megvizsgálta és rendben találta a

80

Felügyelőbizottság.

MEGHÍVÓ

A Verpeléti Népbank Részvénytársaság 1929. évi július hó 8-án délelőtt 10 órakor Verpeléten, saját helyiségében tartja

VIII. évi rendes közgyűlését, melyre a részvényeseket tisztelettel meghívja

az Igazgatóság.

Tárgyak:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése.

2. A mérleg és eredmény számla bemutatása, a felmentvény megadása és a nyereség felosztása iránti határozat.

3. A közgyűlés előtt 8 nappal bejelentett indítványok tárgyalása.

Mérlegszámla. Vagyon: Készpénz 15.097.42 P, Idegen pénzek 10.88 P, Magyar Nemzeti Bank girókövetelés 225.99 P, Postatakarékpénztár 117.24 P, Pénzügyintézetnél fennálló követelés 29.192.84 P, Értékpapír 5.014.68 P, Pénzügyintézet Központ üzletrésze 1.000 P, Váltókölcsön 183.924.— P, Folyószámla adósok 44.130.15 P, Berendezés 20.— P, Ingatlan 51.000.— P, Bognár-műhely 1.000 P, Pincefelszerelés 30.000 P, Összesen: 360.733.20 P. Teher: Alaptőke 80.000.— P, Tartalék-alap 21.400.— P, Takarékbetét 166.203.90 P, Folyószámla betét 12.802.39 P, Visszontszámított váltók 78.711.— P, Fel nem vett osztalék 500.31 P, Nyereség 1.115.60 P, Összesen: 360.733.20 P.

Eredmény számla. Veszteség: Betétkamat 9.417.58 P, Betétkamat adó 431.24 P, Visszontszámított váltók kamata 8.323.24 P, Fizetés 8.200 P, Adó és illeték 2.911.71 P, Költség 2.520.85 P, Nyereség 1.115.60 P, Összesen: 32.920.22 P. Nyereség: Nyereségáthozat a múlt évről 84.43 P, Kamatok és egyéb jövedelmek 32.835.79 P, Összesen: 32.920.22 P.

Verpelét, 1928 december 31-én.

Az Igazgatóság.

Megvizsgálta és rendben találta

81

a Felügyelőbizottság.

Meghívó

Friedlander Bernát és Fia Rt. Vásárosnamény, 1929 május hó 31-én délelőtt 11 órakor saját helyiségében tartja

VI. évi közgyűlését,

melyre a t. részvényeseket van szerencsénk tisztelettel meghívni.

Tárgysorozat: 1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1928. évi zárszámadások bemutatása, jóváhagyása és ennek kapcsán részükre a felmentvény megadása. 2. A nyereségy felosztása iránti határozat. 3. Két igazgatósági tag választása. 4. Esetleges indítványok.

Vásárosnamény, 1929. máj. 15.

71

Az igazgatóság.

Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok céghirei

Szövetkezetek.

Nagyoroszi és vidéke fogyasztási és ért. szöv. Nagyoroszi. Az alapszab. mód. szerint a »Hangya termelő, ért. és fogy. szöv. a magyar gazdaszövetség szövetkezeti központja« kötelekéből való kielépése bejegyeztetett.

Akarat méhészeti szöv. Bpest, II., Margit-körut 7. Hivatalból töröltetett.

Divatiparosok szövetkezte, Budapest, VII., Rákóczi-ut 14. Ezen szövetkezet 1928 augusztus 25-én megtartott közgy. alapszabályai szerint alakult Kovács J. Bertalan, Tóth János, Wilhelm György, Blieszner Pál és Somody Károly ig. tagokkal. 1929 ápr. 4-én megszűnt Blieszner Pál ig. tagsága és cégjegyz. jog.

Tiszviselők Ostrom-utcai házépítő szöv. Bpest, II., Batthyányi-u. 55. Bejegyeztetett Pünkösdi György, Hegedűs Lajos, Hank Olivér és Tarnay József ig. tagok ebbeli min. és cégjegyz. jog. Megszűnt Zoltán Emil dr., Komarnieki Gyula, Horvai Jenő és dr. Wanka Ferenc ig. tagok ebbeli min. és cégjegyz. jog.

Debreceni leszámoló bank mint szöv. f. a. Debrecen. A cégre vonatkozó összebejegyzés töröltetett.

Körösladány községi hitelszöv. mint az O. K. H. tagja. Körösladány. Néhai Szatmári János helyébe bejegyeztetett Létei Károly kisbirtokos ig. tagsága és cégjegyz. jog.

Oroszói takaréki és hitelszöv. mint az O. K. H. tagja. Oroszói. Bejegyeztetett Zelenka István egyházi tanító, vitéz Vági Mihály, Szabó István kiszáradék ig. tagok ebbeli min. és cégjegyzési jog. Megszűnt néhai Gombkötő István, dr. Tóth Imre és Hajdu György, valamint Bikádi József ig. tagok ebbeli min. és cégjegyz. jog.

Alsódnántuli körzeti mezőgazdasági hitelszöv. mint az O. K. H. tagja. Kaposvár. Bejegyeztetett Mechwart Ernő és gróf Széchenyi Frigyes ig. tagok ebbeli min. és cégjegyz. jog. Megszűnt Vasdényei Imre ig. tagsága és cégjegyz. jog.

Balatonboglár és vidéke Hangya fogy. és ért. szöv. Balatonboglár. Bejegyeztetett Korbuly Lóránd ig. tagsága és cégjegyz. jog. Megszűnt Miller Károly ig. tag ebbeli min. és cégjegyz. jog.

Balatonmáriai hitelszöv. mint az O. K. H. tagja. Balatonmária. Bejegyeztetett Kern Pál ig. tag ebbeli min. és cégjegyz. jog. Megszűnt Canteni József ig. tagsága és cégjegyz. jog.

Balatonszemesi hitelszöv. mint az O. K. H. tagja. Balatonszemes. Bejegyeztetett ifj. Takács Imre ig. tagsága és cégjegyz. jog. Megszűnt Novotny Géza ig. tagsága és cégjegyz. jog.

Vonyarevashegyi fogy. szöv. Vonyarevashegy. Bejegyeztetett Pap Ferenc ig. tagsága és cégjegyz. jog. Megszűnt Angyal Ferenc ig. tagsága és cégjegyz. jog.

Részvénytársaságok

Autóipari és villamosági műhely Rt. f. a. IX., Ráday-u. 24. A cégre vonatkozó összebejegyzés töröltetett.

Autosyphon Rt. V., Nádor-u. 30. Bejegyeztetett Liszauer Emil tisztv. cégvezető ebbeli min. és »pp« cégjegyzési jog.

Általános inkasszóbank Rt. VI., Nagy-mező-u. 49. Bejegyeztetett dr. Takács György és Gesztesi Béla ig. tagok ebbeli min. és cégjegyz. jog. Megszűnt dr. Kolber Gyula, Glasner Flóris és Lamberg Lipót ig. tagok ebbeli min. és cégjegyz. jog.

Bachruch A. utóda Rt. IV., Váci-u. 2. Bejegyeztetett Braunstein Béla tisztv. ebbeli min. és cégjegyz. jog megszűnése.

Bérházépítő Rt. VII., Utász-u. 7. Csöd folytán való megszűnése bejegyeztetett.

Béringatlan Rt. A cég telephelyének V., Falk Miksa-u. 18—20. sz. alá való áthelyezése bejegyeztetett.

Borsodi szénbányák Rt. V., Zoltán-u. 2. Bejegyeztetett Farkas Ferenc ig. tag ebbeli min. és cégjegyz. jog. Megszűnt Schnetzer Ferenc ig. tagsága és cégjegyz. jog.

„Commercia“ textil Rt. A cég telephelyének IV., Károly-körut 12. sz. alá való áthelyezése bejegyeztetett.

Della Valle és Lustig Rt. f. a. V., Alkotmány-u. 16. Felszámolás kimondása folytán a régi cégszöv., valamint az össz. ig. tagok ebbeli min. és cégjegyz. jog megszűnt.

Füzlet Rt. V., Akadémia-u. 11. Hivatalból töröltetett.

Független Magyarország hírlapkiadó Rt. f. a. VIII., József-körut 45. Hivatalból töröltetett.

Glatz és társa tejjgazdasági gép- és fémáru Rt. f. a. I., Attila-körut 2. Hivatalból töröltetett.

Götzl Lipót „Sidol“ vegyi termékek gyára Rt. VII., Cserei-u. 14. Bejegyeztetett Káldor Béla tisztv. cégvezetői min. és cégjegyz. jog.

Holland-magyar magtermező Rt. VI., Lendvay-u. 3. Bejegyeztetett dr. Herzog Jakubovitz Ottó ig. tagsága és cégjegyz. jog. Megszűnt ifj. dr. Dajkovich István ig. tag ebbeli min. és cégjegyz. jog.

Magyarország és Eolagna közti távbeszélőforgalom megnyitott. A beszélgetési díj 8 P 10 fillér.

„Imperial“ autókerekedelmi Rt., V., Vilmos császár-ut 32. Bejegyeztetett Bun Arisztid tisztv. cégvezetői min. és »pp« cégjegyz. jog. Megszűnt Heltai Rezső tisztv. ebbeli min. és cégjegyz. jog.

Kavicsárúsító Rt., VIII., Tavaszmező-utca 1. Az 1929 február 27-iki alakuló közgyűlés alapszab. szerint 150.000 P alaptőkével és Nagy Sándor, Radó László, Brandspiegel Hermann és Gergely Samu ig. tagokkal, továbbá Radó József ügyv. ig. tagokkal alakult, kavics- és homoktermékek s az ezzel kapcsolatos kereskedelmi ügyletek megkötésére.

Kenyérmezői sertéshizláló és állatforgalmi Rt. Hivatalból töröltetett.

Kereskedelmi közvetítő Rt. Hivatalból töröltetett.

Kommer és Székely fém- és bronzárugár Rt., X., Füzér-u. 46. 1928 október 15-én megtartott alakuló, majd december 20-án tartott pótalakuló közgy. alapszab. szerint alakult a fenti cég bronzárugárának, fémöntődjének megszerzése, üzemeltetése és fejlesztése végett, 150.000 P alaptőkével. Ig. tagok: Kommer Ede, Kommer Géza, Kommer Endre és Székely Pál.

Liszt- és terménykereskedelmi Rt., IX., Ráday-u. 8. Hivatalból töröltetett.

Magyar gyógytechnikai ipar Rt., VI., Andrassy-ut 28. Bejegyeztetett Lane Walter ig. tagsága és cégjegyz. jog.

Jogszolgáltatás

Nyugdíjártértelek összehasonlító adat hiányában. Felperest 29 évi szolgálat után nyugdíjazták. Az alperesi vállalat 1914-ben még nem állott fenn 29 év óta, úgyhogy ebben az időben nem volt egyetlen olyan alkalmazottja sem, aki felperessel azonos munkakört töltött volna be és 29 éves szolgálattal rendelkezett volna. A Kuria felperesnek az ártértelek alapjául szolgáló, az 1924. évre visszavetített illetményeit a következő irányelvek szerint állapítja meg:

Összehasonlító alap hiányában az állandó bírói gyakorlat szerint a jogosultnak az 1914. évi nyugdíjszabályzat értelmében járó és az ártértelek szempontjából irányadó nyugdíja a saját békebeli illetményeinek figyelembe vételével állapítandó meg oly módon hogy ehhez még az álláshoz és munkakörhöz igazodóan, valamint a szolgálati idő gyarapodásához mérten a rendes békeviszonyok között elérhetőnek mutatózó fizetésemelkedések is hozzáadassanak. A várható fizetésemelkedések nagysága viszont nem egyedül a korábban betöltött alacsonyabb állás fizetésének kisebb lépcsőzetétől itélendő meg, hanem szem előtt tartandó a fizetésemelkedésnek az a felmenő irányzata is, amely a magasabb állásra való előléptetéssel szükségszerűen együtt szokott járnival. (C. II. 254/1928. Totth, 1929. II. 26.)

Kamat ártértektől töke után. Alperes a táblai ítéletet azért támadja meg, mert az ártértektől töke után a kereset beadásától kezdve kamatot ítél meg. A Kuria elutasítja a panaszt, mert: az állandó bírói gyakorlat szerint az ártértektől összeg után kamat az esedékesség időpontjától jár, így az esedékességi időpontot követő időtől, a kereset beadása napjától, a felperest a megítélt összeg után a törvényes kamat jogosan illeti. (C. I. 2744/1927. Hutás, 1929. III. 8.)

MEINL-KÁVÉ

Three Stars

illatos keverék, hozzáértők és inyenek számára, a legfinomabb aromájú fajtákból összeállítva, 1/4 kg. P 3.2024

Beszerzési források

Arnheim S. J. Cs. és kir. udv. száll. Budapest. Alapította: 1833-ban. Gyár és iroda: V., Árboc-u. 3. Telefon: L. 909-31 és L. 908-97. Mintaraktár: V., Erzsébet-tér 17. Telefon: A. 803-53. Int. L. 909-31. Pénzszekrény- és tresorgyár.

ifj. Saphir Gyula Antal VII., Rákóczi-ut 30. félémelet. Tel.: J. 343-46

3 magánóra alatt az összes modern tárcok elsajátíthatók. 61

SINKÓ

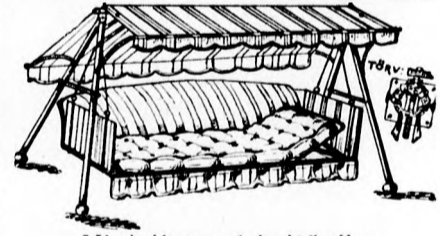
tapétáz, fest, mezol és lakástakarít

VI., Andrassy-ut 66. (Vörösmarty u. old.) Telefon: Lipót 901-23. 73

Legkedvesebb ajándéktárgy

és családi szórakoztató a törv. véd.

kerti hintanyugagy

Kizárólagos készítőnél:

Forreider József műiakatos

IX., Dandár-u. 24. Tel.: J. 343-60.

Kréta és rajzszeg »Stúdium« és »Horogony« védjeggyel a legkiválóbb minőségben. Gyártja: Budapesti Kréta-, Vegyeseti és Kereskedelmi Rt. (ezelőtt Preisch G. Gusztáv és Fia) Budapest, IX., Közraktár-utca 12/a. szám. Telefon: József 458-37. 257

Felhívom a nb. közönségfigyelmét, hogy

FÜSZER ÉS CSEMEGE, TEJ- ÉS TEJTERMÉKEK ÜZLETEMET

folyó hó 8-án I., VAK BOTTYÁN UCCA 1. Verpeléti-út 22. szám alatti ház sarkán megnyitottam. Csakis elsőrangú és versenyképes árut tartok, tej- és tejtermékeimet közvetlenül Gróf Károlyi Imre uradalmából szerzem be. Előzékeny kiszolgálás mellett kívánságra házhoz szállítok és minememű háztartási megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközlök. Kérem a nb. közönség szives támogatását.

Oberhäuser Elemérné

ny. számtanácsos neje.

Telefonhívó: József 452-93.

Felelős szerkesztő és kiadó:

FODOR MIKLÓS

Kiadótulajdonos: APOLLÓ IRODALMI ÉS NYOMDAI RT. Budapest, V., Sas-utca 13.